

svensk FALLSKÄRMS SPORT

svenska fallskärmsförbundets medlemsmagasin

NUMMER FEM 2017

ÅRGÅNG 46

Läskig utmaning – rekord i **mörker**
VM **indoor** – Sverige närmär sig toppen
SFF-konferensen – **samarbete** leder vägen

Skaffa mer

CYPRES

Reliability

made in

Germany

**MER FRIHET
MER TID**

15,5 ÅRS
användningstid

DU VÄLJER
underhåll

Jay Moledzki poserar för Normans kamera under evenemanget "60 Cycles" över Go Jump Oceanside. Foto Norman Kent.

www.cypres.cc

Snart 2018

Innehåll, nummer 5, 2017

Snart går vi in i ett nytt år, 2018, och jag inser att jag som påbörjar min sjunde säsong som fallskärmshoppare nu tillhör gruppen "överlevare" i sporten. Jag vet att det är ett illa valt ord och får en dålig klang i vårt sammanhang, men sanningen är ju den att genomsnittshopparen slutar efter fem år i sporten. Med ringa sju år så tillhör jag den grupp som varit med "länge". Såklart inte lika länge som de riktiga veteranerna som håller på 15, 20, 30 år eller mer, men ändå.

Jag som kommer från en sport, ridsporten, där tiden och erfarenheten är allt. Där det krävs ett helt liv av hårt arbete, träning, hängivenhet och engagemang för att bli bäst eller till och med bara ganska bra har jag väldigt svårt att anpassa mig till tänket, att man kan vara snudd på "expert" efter fem år. Såklart beroende på vem du frågar.

Men efter fem år kan du ha alla bokstäver på ditt cert, du kan ha deltagit i SM och kanske till och med på VM. Konstigt!

Inte undra på att hoppare slutar efter fem år. Jag menar, vad ska man göra sedan, liksom? Förutom att bara bli ännu bättre, duktigare, mer erfaren och förhoppningsvis vilja fortsätta utbilda andra hoppare.

Det pratas mycket om att vårda våra nya hoppare, både i klubbarna och på förbunds nivå. Att vi måste ta hand om eleverna, rookiesarna, A och B-certarna så att de stannar i sporten. Jag håller med och jag försöker bidra på mitt håll för att hjälpa till med det. Men jag skulle vilja räcka upp handen här och säga något jag tycker är viktigt! Kanske ska vi tänka annorlunda. Kanske måste även min grupp hoppare vårdas, så att vi faktiskt stan-

nar och blir kvar längre än fem år. Att vi efter sju år i sporten en dag inte ska behöva komma ut till klubben och upptäcka att vi nästan inte känner någon. Därför att våra kurskamrater och de som fanns på klubben när vi började hoppa inte finns kvar. Det är en märklig känsla och jag har upplevt den flera gånger det senaste året.

Ta hand om oss! Se till att även vi finner glädje, meningsfullhet, gemenskap och mål för att vilja stanna i vår fantastiska sport.

Jag gör aldrig någonting lagom mycket. Inte den här gången heller. Jag går "all-in" i det som kommit att bli min nya sport. Mig blir ni inte av med. Jag vill fortsätta med hoppningen, för min egen skull, men också för andras. Jag vill göra skillnad! Jag vill att sporten ska utvecklas! Bli bättre, säkrare och roligare för *alla!* Tillsammans kan vi klara det!

I det här numret ger vi dig möjlighet att ta del av allt som tagits upp, diskuterats och beslutats under årets förbunds konferens, den viktigaste helgen under hela fallskärmsåret, där alla klubbars ordförande och chefsinstruktörer samlas. Du kan också läsa om våra duktiga tävlande lag som deltagit i Kanada på VM i vind-tunnel. Sist men inte minst porträtteras en hoppare som varit med i sporten i fler än 50 år vad många av oss kan stoltsera med i levnadsår.

Hela redaktionen önskar dig en riktigt god jul med god läsning!

Penny

- 4 **Kalendariet.** Lösryckt, **notiser** om smått och gott.
- 6 **Ordförandespalten,** Peo Humla.
- 6 **SFF-konferensen.** Samarbeta är vägen.
- 10 Planer smids på **rekordvecka.**
- 12 **Riksinstruktören** Petter A-Thoor.
- 13 Incidentrapporter.
- 14 VM **indoor** – Sverige närmar sig toppen.
- 16 **4yra 4rågor.**
- 18 Läsrig utmaning – rekord i **mörker.**
- 20 De ideella krafterna – **försvarskommittén.**
- 21 Ny **frågespalt.**
- 22 Sequential games – två nya **världsrekord.**
- 24 Att flyga **vingoverall,** del 3 – så tävlar man.
- 27 **Korsord** för hoppare!
- 28 **Nyfilen** på Jonas
- 32 **Klubbkollen** – Östersunds Fallskärmsklubb.
- 34 **Coaches Corner** – lyckad nysatsning.
- 35 **Kontakta SFF**
- 36 God jul!

svensk FALLSKÄRMS SPORT

Ansvarig utgivare
Peo Humla
Svenska Fallskärmsförbundet
E-post: ordforande@sff.se

Redaktörer

Penny Robertson-Pearce
Kontakt: 0702-75 97 47,
penny.robertson@telia.com

Anna Oscarson
Kontakt: 0737-65 75 71,
E-post: anna.oscarson@gmail.com

Johanna Lundeberg
Kontakt: 0707-82 80 35,
E-post: fallskarm@ordlaglad.se

Produktion

Layout, originalarbete, bildredigering och distribution:
Anders Nyqvist,
Himmelsdyk,
Box 110,
438 23 Landvetter
Telefon 0709-45 81 43
E-post: himmelsdyk@telia.com

Annonser

Anders Nyqvist, Himmelsdyk,
adress som ovan, under "produktion".

Signerade artiklar

Signerade artiklar speglar författarens bild av verkligheten och inte nödvändigtvis Svenska Fallskärmsförbundets.

Insänt material

Redaktionen ansvarar endast för beställt material. Vi förbehåller oss rätten att redigera insända texter och bilder. Godkännande av publicering i SFS är samtidigt publiceringsgodkännande av det tryckta materialet som en lågupplöst PDF-fil på hemsida för SFF eller SFS.

1/18: vecka 13
2/18: vecka 23
3/18: vecka 34
4/18: vecka 42
5/18: vecka 51

Adressändring

Medlemmar i Svenska Fallskärmsförbundet (SFF) skickar adressändring till SFF (se nedan). Endast icke-SFF-medlemmar skickar adressändring till Himmelsdyk (se ovan "Produktion").

Svenska Fallskärmsförbundet

Sjöhagsvägen 2
721 32 Västerås
Telefon kansli / RI: 021-41 41 10
Fax: 021-41 541 19
E-post kansli: info@sff.se
Hemsida: www.sff.se

Svensk Fallskärmsport,
ISSN 0280-11-X, är Svenska Fallskärmsförbundets tidning och distribueras med fem nummer per år till alla förbundets medlemmar.

Omslaget:

Hella Stening i snörök på Extreme Sports Gathering vid Riksgränsen.

Foto: Mikael Kihlman

på gång
2018

FEBRUARI

9-11: Baskurs, Bosön.
18-19: SM i vindtunnel, Bodylight Stockholm.

MARS

2-4: Hoppedarkurs, Bosön.
10: Riksstämman och fallskärmsgala, Västerås.
17-18: Safety day.

APRIL

11-14: EM i vindtunnel, Voss, Norge.
11-15: Hoppmästarkurs och kursledarkurs, Bosön.
28-29: Tandemutbildning.

MAJ

21-25: Tandemexamination.

JUNI

20-24: 60-årsjubileum, Östersunds Fallskärmsklubb, Optands flygfält.

JULI

2-8 SM i precision under SM-veckan i Landskrona, Skånes Fallskärmsklubb.
31/7-3/8: SM frifallsgrenar och swooping, Gryttjorn, Stockholms Fallskärmsklubb.

Anders Helgesson

Rättelse från nummer 4

I förra numret av Svensk Fallskärmsport skrev vi att laget Kwansta Kwattro tagit brons på europamästerskapet och världscupen i Saarlouis. Detta stämmer tyvärr inte eftersom tävlingen inte uppfyllde kraven på fyra deltagande nationer vilket påpekades av chefsdomaren före tävlingsstart. Världscup-tävlingen uppfyllde kraven men inte europamästerskapet.

Förbundets reseersättningar

Om du har deltagit i konferens eller varit på utbildningar i förbundets regi så har du rätt att söka ersättning för dina resekostnader. På förbundets hemsida: www.sff.se kan du under rubriken medlemsärenden/ersättningar hitta formuläret.

Nedanstående information går ut till alla som är anmälda till förbundskurserna:

SFF:s resevillkor innebär följande vid kursverksamhet:

Vid kurser anordnade av SFF som riktar sig till SFF-klubbar och enskilda medlemmar ersätts endast resekostnader som överstiger 1000 kronor per person. Flyg medges endast personer som har längre restid än tio timmar med tåg enkel väg. Bilersättning är 18,50 kronor per mil vid minst tre personer per bil. Eventuellt anspråk på reseersättning görs genom anmälande klubbs kassör eller dylikt som sammanställer ett underlag för utbetalning till klubben från SFF. SFF betalar endast ut reseersättning till klubbar, ej enskilda medlemmar. Eventuellt anspråk görs sedan enligt den lokala klubbens rutiner.

Eftersom reseersättningen bygger på att de riktigt långväga subventioneras är det av stor vikt att ni som har "bilavstånd" anstränger er med hjälp av deltagarlistan för att arrangera samåkning i bil. Alla tjänar på att vi hjälps åt med detta.

Vid övrig verksamhet ska ersättningsformuläret fyllas i och skickas till respektive ansvarig i de olika kommittéerna. Till exempel: Tävlände skickar till ordförande i tävlingskommittén, Lena Kaulanen. Domare skickar till ansvarig förbundsdomare, Zeljko Tanaskovic

Utlägg betalas ut en gång per vecka och arvoden betalas ut två gånger per månad, runt den 15 och 25.

Observera att anspråk på reseersättning ska vara inskickat från respektive ansvarig senast 30 dagar efter avslutad kurs!

Om du har frågor kring någon ersättning och vart du skall skicka den, kontakta kansliet på: info@sff.se

Team X på bästa sändningstid

SVT-sporten hade ett fem minuter långt inslag om Team X den 26 november. "Det var skoj att vi och vår sport fick så mycket uppmärksamhet", säger Katarina Sonnevi.

Tv-teamet ville ha ett "hemma hos-reportage" och följde med henne hem till Ursvik, utanför Stockholm. I inslaget visades också filmat material från träningen i vindtunnel, lite inkläppt fallskärms hoppning från flygplan och intervju med deras coach Mattias Nord (överst i bild). För den som missat finns reportaget att se på SVT-sportens webb i efterhand.

"Jag har fått jättemycket reaktioner och positiv feedback. Många sms och kommentarer i sociala medier. Dessutom kommer personer från området i Ursvik fram och säger att de sett mig och mitt lag på TV. Det är superskoj!"

www.svtplay.se

Domarbrist i dynamisk flygning diskuterades på mötet i Malmö

Sista helgen i oktober samlades större delen av den svenska domarkåren för sitt årliga höstmöte.

Det är en trivsamt tradition och ett bra sätt för domarna att stämman av tävlingsåret som gått samt ge förslag på förändringar eller förbättringar till kommande år.

I år, liksom i fjol, hölls mötet i centrala Malmö. Tio av de tretton verksamma domarna och träningsdomarna var där.

Förutom genomgång av tävlingsåret diskuterades förslag på regeländringar, domarbudgeten och NBJM, som är ett nordisk-baltiskt samarbete mellan domare där man träffas en gång om året för erfarenhetsutbyte och fortbildning. Det är i skrivande stund inte helt klart var nästa NBJM ska hållas.

En fråga som diskuterades flitigt är svårigheten att utbilda egna domare i dynamisk flygning. Enligt reglerna krävs det att domare i D2W och D4W själva är aktiva och tävlar eller coachar på motsvarande nivå. Problemet då är att de själva inte kan döma på till exempel ett svenskt mästerskap. Hercules Östberg som är en av få som tävlar dynamiskt i Sverige är för närvarande den enda behöriga domaren. Det är mycket kostsamt att genomföra en dynamisk tävling eftersom alla domare måste resa hit från utlandet.

"Vi hoppas på en liten lättning i reglerna och under tiden passar vi på att utbilda Elin Enehed i grenen. Först hoppas vi på deltagare på vårt svenska mästerskap i februari. Det vore också lärorikt för Elin om hon kan få åka till EM i Voss i april för att lära", säger Zeljko Tanaskovic.

Penny Robertson-Pearce

På bilden från vänster: Lova Bannister, Elin Enehed, Zeljko Prajz, Percy Kristersson, Ulf Tingnert, Mia Lamminparras, Gunnar Söderqvist, Anders Berggren och Zeljko Tanaskovic.

Per Nissborg och Hercules Östberg.

Flystrafikfor/Skydiving

Svenskt bidrag i polsk tunneltävling

Hercules Östberg och Per Nissborg tävlade i mitten av november i en polsk tunneltävling. De ställde upp i grenen Dynamic 2-way i tunneln Flyspot i Katowice. Hercules och Per, som är kollegor i Bodyflight-tunneln, var de enda svenskar som ställde upp. "Det var bara två lag som inte var från Polen i tävlingen, vi och ett lag från Tjeckien", säger Hercules.

De kom på femte plats av sju lag. De två lag som hamnade bakom dem bestod av barn. "Jag gjorde några misstag under speedrundorna. I annat fall hade vi kunnat få en bättre placering."

Själva tunneln är av hög klass, anser Hercules. "Det finns ett område, en bubbla med luft som är svår att flyga på vid ena väggen, men annars är den klockren. Faciliteterna är fina och anläggningen är tyst."

- Choose from red, royal blue or charcoal color pattern
- Jump it just two weeks after order confirmation
- Available in a C yoke for main parachutes 120ft² through 190ft²
- Most options available including full articulation and the SkyHook RSL

In Sweden contact:
www.uffeshoppshop.se

Uffe's Hopp Shop

Sustaining member of the PIA

Made with pride in Raeford, NC, USA
www.sunpath.com

STOCK RIGS

www.sunpath.com

www.sunpath.com

Några ord från ordföranden ...

Fallskärmsvänner! Vilken helg vi hade i fallskärms hoppningens vagna, Karlsborg, där vår årliga förbunds konferens hölls. SFF:s styrelse, ordförande och chefsinstruktörer från hela Sveriges hoppklubbar var samlade för att reflektera och förstå, diskutera och forma innehållet mot 2020 – vår strategis slutdestination. När jag tänker tillbaka på helgen slås jag omgående av den otroliga energin, viljan att påverka i kombination med att bevara det unika i klubbarna och att enas kring gemensamma principer som främjar sportens utveckling. Vi har kommit en bra bit på väg och jag blir å medlemmarnas vägnar stolt och berörd när vi återkopplar säsongen och de satsningar som vi gemensamt genomfört och det positiva gensvaret som kommer från er, ingen nämnd ingen glömd.

Men vi får inte slå av på takten, utan vi måste bibehålla fokus och skapa kollektiv kraft för att utvecklas mot att bli Sveriges ledande flygsportsorganisation, och dessutom en frivillig försvarsorganisation som skapar mervärde i det nya totalförsvaret. Vidare vill vi bli världsledande inom fallskärmsporten, från träning och tävling till professionella utbildningssystem och med en instruktörskår som håller en mycket hög kvalitet. Allt detta i kombination med en stabil värdegrund som tydliggör allas lika värde och vår syn på dopning och droger. Dessutom ska vårt miljöledningssystem utgöra en norm inom flygsporten. Tuffa mål, javisst, men i fallskärmsporten finns ni och nu är riktningen än tydligare utpekad de närmaste tre åren.

I samband med förbunds konferensen presenterades två strategiska aktiviteter som under kommande år ska sjösättas med SFF:s kansli som koordinator.

För det första är det tilldelningen av den fallskärmsutrustning som förbundet erhållit från FMV/FM. Styrelsen har efter noga övervägande kommit fram till en fördelningsprincip mellan SFF:s uppvisningsgrupp och lokala klubbar. I klubbarna ska medlemmar som behöver en bra utrustning som insteg till en personlig rigg kunna hyra utrustningen. När vi lämnade Karlsborg var samtliga 27 riggar ”in-tecknade”. Kansliet kommer nu att iordningställa dem med räddningsutlösare, uppräta avtal och distribuera dem till klubbarna i god tid innan nästa års säsong drar igång.

Den andra aktiviteten är ett projekt i linje med vår övertygelse att ”skapa mål och mening” där vi ska fördjupa vår relation med Försvarsmakten i rollen som frivillig försvarsorganisation. Projektet har arbetsnamnet ”SFF rekordvecka vecka 34” och syftar till att slå en massa rekord på klubbnivå och i olika discipliner av storformationshoppning. Men också att tillsammans med Försvarsmakten bidra till deras verksamhet på ett synligt vis.

Riksinstruktören kommer att leda projektet, och i den organisationen finns det behov av stöd i många olika kompetenser. Känner du dig manad, meddela din ordförande som samlar ihop klubbens intresserade till RI. Projektets styrgrupp är SFF:s styrelse som beslutar om direktiv, budget och tillser att medlemmarnas bästa omhändertas. Jag och styrelsen är förväntansfulla. Ditt engagemang är oerhört viktigt för att RI och projektgruppen ska nå de tuffa målen – som indirekt ni satt upp – för att veckan ska bli ett starkt minne för lång tid framöver.

Avslutningsvis vill jag å styrelsens vägnar önska alla medlemmar och era familjer en riktigt god jul och ett gott nytt 2018 – både i Sverige och på de internationella dropzones som många av er åker till för att värma upp inför stundande säsong. Vi sparkar sedan igång 2018 med SM indoor. Det är min största förhoppning att vi ses i februari när medaljer ska delas ut med mycket skratt och kämpaglöd.

Vi går snart in i ett mycket spännande år för förbundets medlemmar, med förhoppningsvis en rekordvecka, ännu mera Coaches Corner och utbildningsinsatser samt fina fallskärmsutrustningar som behöver luftas för att skapa mål och mening.

Be safe, hoppa smart och bibehåll fokus hela vägen!

Peo Humla,
ordförande i SFF

E-post: ordforande@sff.se

Svenska Fallskärmsförbundet • Sjöhagsvägen 2 • 721 32 Västerås

Samar

Mer samarbete över klubbgränserna ska få Fallskärms Sverige att utvecklas framåt. Det kom ordförandekonferensen fram till i Karlsborg bland byggdamm och kärvande toaletter.

Text **Anna Oscarson** (brödtext) och **Penny Robertson-Pearce** (CI-rutor)
Foto **Anna Oscarson** och **Penny Robertson-Pearce**

Varje höst anordnar Svenska Fallskärmsförbundet en konferens dit alla chefsinstruktörer och ordförande från Sveriges fallskärmsklubbar bjuds in. De senaste åren har konferensen hållits i Karlsborg, undantaget förra året.

De flesta klubbar hade representanter på plats i militärens lokaler där renovering pågick för fullt. Riksinstruktör Petter Alfsson Thoor och ordförande Peo Humla inledde konferensen med en gemensam samling för samtliga chefsinstruktörer och ordförande.

”Vi har kommit halvvägs i vår strategi med slutdestination år 2020 och har en mycket bra chans att utvecklas till Sveriges ledande flygsportsorganisation och en frivillig försvarsorganisation som skapar mervärde i totalförsvaret. Vi ska bli världsledande inom fallskärmsporten, inte bara genom att vinna medaljer utan också inom säkerhet och miljöarbete”, säger Peo.

Färre hopp och färre medlemmar

Petter rapporterade statistik över året som gått. Hittills har 72 921 hopp inrapporterats. Det är den minsta hoppmängden sedan 2011. Alla klubbar utom Örebro och Sundsvall har hoppat mindre i år än förra året, till stor del beroende på väder. Tre klubbar, Stockholms fallskärmsklubb, FK Aros och FK Cirrus Göteborg, står för 60 procent av hoppvolymen.

Vi är i år 1 479 medlemmar, vilket är färre än förra året. Det finns all möjlig statistik att ta del av och grott ner sig i för den som vill. Petter hade tittat på hur många av de som började hoppa 2012 som finns kvar i sporten.

”Det är 20 procent och det är inte dåligt”, säger han.

Efter att ha delat upp chefsinstruktörer och ordförande i varsitt rum fick varje klubb berätta om året som gått i deras

SFF-konferensen 2017

Utbyte leder vägen

verksamhet. Frågor de utgick från på ordförandesidan var vad som fungerar, vad som inte gör det i de lokala klubbarna, om de kunde dela med sig av några goda exempel som andra kunde dra nytta av och vad de önskade mer av förbundet.

Svenskt-norskt-finskt utbyte

Umeå fallskärmsklubb som var först ut berättade att klubben fick lov att skicka propellern på reparation till England vilket kostade 100 000 kronor. Dessutom ökar flygtrafiken på Umeå flygplats där de i dagsläget håller till. Det gör att flygplatsen vill bli av med dem och de håller på och tittar på andra möjliga fält. Samtidigt har ett spännande utbyte påbörjats med norska Mo i Rana och finländska Vaasa fallskärmsklubb för att hoppa mer och hitta på gemensamma aktiviteter.

Anna Oscarson

Tobias Olsson (FK Syd), Sebastian Kron (FK Aros), Kent-Ove Ullander (SUFK), Pelle Ström (FKD), Helena Nilsson (SF) och Said Zenhari (NYFK).

”Det är roligt att vi har fått igång det här även om vi har haft lite otur med vädret vid årets inplanerade besök”, säger Maria Sukhova, ordförande i Umeå fallskärmsklubb.

Klubbmedlemmarna hittar också på gemensamma aktiviteter vid sidan av hoppningen som biobesök, grillkvällar och cykling.

Östersunds fallskärmsklubb fyller 60 år 2018 och kommer att fira det med en hoppvecka vid midsommar då Stockholmsklubbens Twin Otter hyrs in.

”Ni får planera in att komma och hälsa på oss då”, uppmanar klubbens ordförande Lars Eklund.

Även Östersunds fallskärmsklubb har haft propellerproblem i år. De har för första gången kört SFU-utbildning och har lyckats få in mellan 60 000 och 70 000 kronor i sponsorintäkter. Något som imponerade på övriga klubbar. Hemligheten? ”Öga mot öga-kontakter. Underskatta inte relationerna, folk vill gärna förknippas med oss”, säger Lars.

Sundsvalls fallskärmsklubb hade en plan att sätta övningshoppningen i fokus i år men liksom runt om i övriga landet har vädret ställt till det och en stor del av säsongen blåste bort.

Hjälpas åt

Något som flera klubbar tog upp var önskemålet om att förbundet skulle hjälpa till med allt från gemensamma upphandlingar av flygbränsle och kunskaper inom bokföring till ett gemensamt hoppkonto för alla klubbar i hela landet.

En medlem i Sundsvalls fallskärmsklubb har tagit fram ett väldigt bra tandembokningssystem. Planer finns på att sprida detta framöver.

Fallskärm Gefle CC bedriver ingen utbildningsverksamhet och inte heller någon tandemverksamhet längre. Klubben är en utpräglad tävlingsklubb som anordnar en del prova-på-verksamhet.

FK Dala är sista klubben i Sverige som kör den konventionella utbildningen och den passar klubben bra, anser de. Utbild-

Forts. på sidan 8 ➤

Svenska Fallskärmsförbundets ordförande Peo Humla inleder årets konferens i Karlsborg.

Viktiga punkter på CI-konferensen

- Alla chefsinstruktörer informerade om årets verksamhet i sin klubb (läs mer om två av dem i separata rutor).
- Den nya händelseregistreringen ersätter tillbudsrapporten. Den ska kunna användas på flera sätt, om allt som kan vara värdefullt att dela med sig av till andra hoppare, exempelvis observationer, reflektioner eller incidenter. Händelserapporten ska bidra till lokal verksamhetsutveckling.
- Chefsinstruktörerna får två uppgifter av RI inför 2018:
 - att analysera alla händelserapporter och använda dem som underlag för säkerhetsmöten med medlemmarna
 - att kalla till regelbundna klubsäkerhetsmöten, gärna ett par gånger per år.
- Förslag på aktiviteter för Safety Day togs fram utifrån de tillbudsrapporter som inkommit 2017. Safety Day ska bland annat innehålla aktiviteter kring:
 - kalottflygning och landningsvarv
 - separation i frifall
 - materielkunskap
- Läkareundersökningen är uppdaterad. En av ändringarna är att den förtydligar läkarens ansvar. Det är ingen hälsoundersökning i vanlig mening och hopparen är inte en patient. Det är en tjänstbarhetsbedömning och läkaren ansvarar därmed inför regelverket.

Forts. från sidan 7

Sagt och hört på CI-konferensen

- ”Vi måste fortsätta att jobba med att intressera oss för varandra i klubben, vi har ett motto: 'tillsammans-säkra'.”
Joel Christiansson, Örebro Fallskärmsklubb, angående hur Örebrohopparna fortsatt ska jobba med säkerhetskulturen.
- ”Det är egentligen ett förhållningssätt gentemot varandra”
Toby Hellmark, Skånes Fallskärmsklubb, angående "no blame"-kulturen och hur vi ska implementera den hos våra medlemmar.
- ”Aktiva hoppladare kör när det går och sätter stopp när det inte går”
Stefan Burström, Stockholms Fallskärmsklubb, om hur hoppladare får mer förståelse och respekt av hopparna vid till exempel väderbryk när de gör ett ärligt försök för att få igång hoppning, med alla tillgängliga hjälpmedel, i stället för att ställa hoppningen på en gång.
- ”Vi hoppar säkert, gärna och mycket!
Men just nu inte så utmanande hoppning.”
Hugo Liljeström, Nyköpings Fallskärmsklubb, som var på konferensen i stället för Oscar Cottrell angående årets verksamhet.
- ”Vi har något att jobba med nästa år!”
Fredrik Johansson, Fallskärmsklubben Aros, angående att stävja tendenser och attityder i kalottflygningen på klubben.
- ”Bra elevkull i år. Vetgiriga med massor av frågor och högt i tak.”
Pethrus Folkesson, Fallskärmsklubben Hoppet Småland, berättar om elever som fått de mer erfarna att tänka till och förklara varför saker och ting görs som det görs.
- ”Vi hoppas på ett samarbete med Skånes Fallskärmsklubb och fallskärmsklubben i Småland inför 2018”
Mats Svensson angående hur de hoppas få mer hoppning för Halmstadshopparna och nästa års elever trots de restriktioner som gäller i Halmstad.
- ”Stort engagemang, bra diskussioner och mycket mjuka värden.”
Petter Alfsson Thoor när han sammanfattar helgens CI-konferens.

ningssystemen kommer att ses över nästa år. I nuläget används tre stycken, konventionell, AFF och SFU.

FK Aros har gjort en del omprioriteringar i verksamheten. På senare år har tandemverksamheten fått allt större inflytande och sporthopparna har börjat känna sig allt mer åsidosatta. Nu har tandemhoppningen begränsats men det har resulterat i att planet har stått på backen en del med anledning av att inte tillräckligt många hoppare har funnits på fältet.

Klubbens ordförande, Sebastian Croon, tog upp förbundets dropolicy och ville samtidigt lyfta frågan om den rådande alkoholkulturen.

”Som nykterist är jag ifrågasättande inför hur alkohol hanteras. Vi måste erkänna för oss själva att det dricks för mycket”, säger han.

Viktiga poster lediga i SF

I Stockholms fallskärmsklubb blåser förändringens vind. Carolina Mallwitz som varit verksamhetskoordinator i flera år ska vara föräldraledig. Samtidigt slutar Rickard Backne som ordförande och tandemkoordinator.

Klubben har haft en ansträngd ekonomi i år efter det motorhaveri som inträffade i början av säsongen. Hoppriiserna har därför höjts.

De håller på och bygger en hangar till flygplanet men arbetet har för närvarande pausats.

Linköpingsklubben har märkt att många av eleverna stannar i sporten när de har färre i varje kurs. De har också kört en separat tjejkurs i år och det har varit framgångsrikt. En annan lyckad satsning var den tandemhelg de anordnade i Västervik. Tandemhoppningen sålde slut snabbt så nästa år kommer de att köra en hel vecka.

Nyköpings FK upplevde ett problem med att de blev allt färre medlemmar. Tandemhoppningen tog överhanden och antalet tjänstgöringsdagar ansågs vara för många, alltså antalet dagar att arbeta på klubben som hoppladare eller annat. Ett

Riksinstruktören Petter Alfsson-Thoor, diskuterar säkerhetskultur med chefsinstruktörerna.

beslut fattades att bara köra tandemhoppning varannan helg men det blev inte så bra som de hade tänkt.

”Fallskärms hoppare går inte att lita på, de kom inte på de rätta helgerna”, säger Said Zenhari, ordförande.

Nästa år kommer de att flyga en turbinärra och bedriva hoppning från strax under 4 000 meter. Förhoppningen är att det ska få fart på verksamheten ytterligare.

Något som NYFK vill tipsa Sveriges övriga klubbar om är att rapportera vad bidrag har använts till. De fick hjälp av Penny Robertson-Pearce på förbundet att söka olika bidrag och fick pengar. Men eftersom de inte rapporterade vad pengarna gått till blir de återbetalningsskyldiga.

Kommersiella erfarenheter

FK Cirrus Göteborg har mer och mer slagit in på den kommersiella banan. Ersättning betalas ut för hoppladardagar och manifest. I år har dessutom summan höjts. En hoppladare får 500 kronor i grundersättning per dag och 60 kronor per lift.

”Vi delar gärna med oss av tankar kring det kommersiella till andra klubbar. För oss fungerar det jättebra”, säger Peter Björkman, avgående ordförande.

Västergötlands FK är en så kallad brev-lädeklubb utan hoppfält och representerades på konferensen av Mikael Darheden:

Maria Sukhova presenterar Umeå FK, Simon Burges och Gunlög Edgren i bakgrunden.

Öppna ögon för jargong i Linköping

Linköpingsklubben, LFK, var väl rustade för 2017 med nyutbildade instruktörer. ”Det blev tyvärr färre elever än planerat, men roligt är att det var åtta tjejer av 19 elever”, säger Rickard Bergh. En anledning tror han kan vara att LFK marknadsfört att även tjejer hoppar. Malin Ek, som är kursledare och aktiv hoppare i klubben har fångat upp tjejerna på ett bra sätt.

”I och med det ökade antalet tjejer och nya medlemmar har vi fått upp ögonen för den jargong som råder i klubben”, säger Rickard ”Det är lätt att en jargong blir accepterad, om ingen uttryckligen påtalar att inte alla uppskattar den. Genom många samtal och möten i klubben mellan både instruktörer och övriga medlemmar har vi vaknat upp och insett att vi är längre ner i arbetet med 'no blame-kulturen' än vi velat tro. Men tack vare våra möten så har vi goda chanser att förbättra både jargong och hur vi förhåller oss till varandra.

Deltagarna på mötet för chefsinstruktörer, från vänster: Jens Grahn, Robert Alasuutari, Mats Edström,

”Jag är avundsjuk på er allihop som bedriver hoppning i era klubbar”, säger han.

Men planer finns för framtiden. Skövde kommun har bett dem att skapa en kommersiell flyglinje på Skövde flygplats. Tanken är att de ska börja flyga med en Dornier och även att hoppa från planet. Samarbete med Värmlandsflyg ligger i startgroparna. För att få lönsamhet kommer de behöva få ihop 1 000 flygtimmar per år och kommer att låna ut planet till andra, exempelvis vid storformationshoppning och sommarläger.

Elevkurs på engelska

I Skånes fallskärmsklubb har tandemhoppningen tagits tillbaka i klubbens regi. De har anordnat SM i precision men tyckte att det var tungt. Klubben har i år hållit i en elevkurs på engelska. Det gjorde att elever kommit från andra delar av landet kom för att utbilda sig. De andra klubbarna var nyfikna på hur de gått tillväga. En del utländskt material har använts och modifierats eftersom vår svenska utbildning skiljer sig från dessa. Det diskuterades huruvida SFF borde ta fram ett kursmaterial på engelska.

FK Syd har ett nytt flygplan, en Cessna Caravan, vilket har gett hoppningen ett positivt uppsving.

Halmstad fallskärmsklubb har bekymmer med att 4 400 bilar står parkerade

intill fältet. Klubben har blivit lovad att bilarna skulle vara borta vid det här laget men så har det inte blivit och på grund av det kan inte elevhoppning bedrivas. Inför nästa säsong tittar klubben på att kunna använda en annan del av flygfältet för elevlandningar, vilket i så fall kommer att innebära en hel del logistiska utmaningar.

En lyckad hoppvecka arrangerades tillsammans med FK Aros i Halmstad.

Vikingagravar på hoppfältet

Örebro FK har gjort en spännande resa, klubben har vuxit och gått från att ha gjort 2 700 hopp förra året till 3 300 hopp i år. Ett nytt plan, en Cessna 206 turbo har införskaffats. Landningsfältet är litet och lutar. När de skulle börja på arbetet med att fixa ett större och mer plant visade det sig att några gamla vikingagravar ställde till det.

Eftersom flera klubbar efterfrågade samarbete gällande olika områden, och SFF inte har resurser att lösa allt, tillfrågades ordförandena om några klubbar kunde tänka sig att gå samman och skapa en grupp. Umeå FK, Sundsvalls FK och FK Cirrus Göteborg tog sig an uppgiften.

På ett annat område, tävlingssidan, växte nya samarbeten fram mellan klubbarna. En preliminär planering fram till år 2020 har tagits fram.

En uppmaning som alla klubbar har fått är att undersöka hur många av medlemmarna som är engagerade i Hemvärnet. Det är positivt för förbundet att få veta det vilket, en sak som hjälper i relationen med Försvarsmakten.

Stark ekonomi

Svenska fallskärmsförbundets kassör Stefan Nilsson gick igenom hur förbundets ekonomi ser ut.

”Vi har en stark och trygg ekonomi efter att ha legat på konkursens brant för tio år sedan”, säger han.

En fråga kom upp om förbundet verkligen behöver ha så god likviditet. Svaret blev att det måste vi. Inte minst med an-

”Välkommen till fallskärmsvärlden” om kulturen, traditionen och språket

I höstas efterlyste Gunilla Sigurd, vice ordförande i SFF:s styrelse, bidrag till arbetet med ett diskussionsmaterial kring hur vi bemöter varandra inom sporten. Här är ett axplock av vad några medlemmar bidragit med under hösten. Kanske något att diskutera i vintermörkret när vi träffas utanför klubbmiljön?

”*Det som inte dödar härdar och smärta är bara vekhet som lämnar kroppen.*”

Kanske passade bättre inom det militära för 30 år sedan?

”*Friflygare är knarkhoppare och maghoppare är mossiga*”

Hos vissa är det vedertagna uttryck men vem håller egentligen med om detta?

”*Det är ingen idé att lära sig namnen på eleverna innan de tagit certet.*”

Inte så särskilt välkommande attityd ...

”*Alkoholtraditionen: Vi kör med case för 'allt', packöl, ölprecision, bastuöl...*”

Inte lätt att vara nykterist i vår sport ...

”*Vedertagna uttryck: pack-hora, pack-boy, manifest-bitch, tjejflår*”

Ganska nedlåtande, eller?

Sexuella anspelningar i samband med utbildning

”*Tryck fram k__en = svanka*”

”*Om du inte svankar stoppar jag in ett finger i rumpan på dig*”

”*Jag älskar att hjälpa till med benremmarna, blink-blink*”

”*Tandeminstruktören: Jag ska bara spanna på dig, nej, jag menar ju fast dig - he-he...*”

”*Var inte så våldsam när du bagar - hur skulle du känna om någon försökte komma in i dig så våldsamt?*”

”*Om du sätter på dig en kort kjol och knästrumpor...*” svarar den manliga instruktören när den kvinnliga eleven frågar om han vill göra ett AFF-hopp med henne.

Om detta verkligen förekommer, är det då okej? Det är nya människor i vår sport som ibland kanske får det här bemötandet. Det blir deras första intryck av vår värld ...

Är det så här på din klubb?

Hur vill du att det ska vara? Använd ovanstående som diskussionsmaterial i din klubb. Måste man som ny acceptera den kultur, tradition och det språk som råder idag, eller kan vi tillsammans ändra till det bättre?

ledning av det arbetsgivaransvar SFF har, kansliet har utökats till 1,8 tjänst. Penny Robertson-Pearce, som tidigare varit an-

Forts. på sidan 10 ▶

Penny Robertson-Pearce, montage Himmelsök

Stefan Burström, Fredrik Johansson, Thomas Nyberg, Mats Svensson, Toby Hellmark, Pethrus Folkesson, Joel Christiansson, Rickard Bergh, Hugo Liljeström, Örjan Isaksson och Christer Dahl.

Framåt för Örebroklubben

Det har hänt mycket i klubben under året och Joel Christiansson, chefsinstruktör, har dragit en stor del av lasset. "Personligen har det varit ett stundtals ganska tungt år. Samtidigt är det fantastiskt kul att klubben utvecklas och kommer framåt."

Under året införskaffades ett nytt flygplan, en Cessna 206 turbo, från 2008, som kan ta sex hoppare till 4000 meter. "Det är ett stort lyft för klubben och kommer att medföra mer och bättre hoppning för våra medlemmar", säger Joel. Klubben har nu vuxit till 70 medlemmar och under 2017 har sköjhopningen ökat rejält.

"Bland annat har vi genomfört tisdagshoppning för våra medlemmar och vissa dagar har vi medvetet valt att ha tandemfritt. Det tillsammans med en jättelyskad satsning med Coaches Corner har bidragit till ökningen."

Nästa år satsar klubben på två kurser med förhoppning om tio deltagare per kurs. "För första året under vår tillväxtsatsning kommer vi att satsa på att i huvudsak grundutbilda och hoppa AFF från start på hemmaplan, och det känns stort", avslutar Joel som efter många år med nyckelfunktion i klubben hoppas på att kunna lämna över stafettpipen till en ny chefsinstruktör under nästa år.

➤ Forts. från sidan 9

ställd via bidrag från arbetsförmedlingen, kunde få fortsatt tjänst i och med att SFF fick ett tillskott från Försvarsmakten:

Traditionell middag, lördag kväll, i fallskärmsjägarnas klubblokal, Skärmen.

Penny Robertsson-Pearce

"Vi har fått signaler från medlemmarna att de uppskattar den extra service kansliet kan ge tack vare Penny", säger Stefan.

Dessutom väntar ett dyrt tävlingsår i och med att VM går i Australien 2018.

Inför riksstämman som 2018 kommer att hållas i Västerås behöver valberedningen få fram åtminstone tre nya namn till styrelsen. Daniel Ingered avser att sluta

ta vid riksstämman och Uno Asker samt Paula Zielinski har redan avgått av personliga skäl.

Det finns planer på att inrätta en ny medlemskategori – tandempassagerare. Andra flygsportförbund tar in motsvarande i sina register. Det skulle mycket troligt medföra en ökning av vårt grenbidrag. Än är dock inte alla frågetecken kring detta utträdade. ■

Planer smids på en rekordvecka 2018

Hoppning ur två Herculesplan och minst ett svenskt rekord i storformation är planen inför vecka 34 nästa år. Men en del saker måste lösas för att allt ska gå i lås.

Text **Anna Oscarson**
Foto **Mikael Söderberg**

När Svenska Fallskärmsförbundet firade 60-årsjubileum 2015 anordnades hoppning som bland annat resulterade i svenskt storformationsrekord i sekvenshoppning.

SFF tror att det är positivt för hela Fallskärmsverige att vi återigen försöker samordna möjligheterna för såväl nationella rekord som klubbrekord.

Projektet ligger i en fas där organisationen håller på att sättas samman. Det är ett omfattande projekt med många kontaktytor och uppgifter som måste lösas.

"Det finns fortfarande viss osäkerhet om det kommer att bli någon rekordvecka i slutändan. Dock arbetas det just nu för att få loss huvudkomponenterna, det vill säga flygplan i form av C-130 Hercules", säger riksinstruktör Petter Alfsson-Thoor som kommer att leda projektet.

Hela idén är att skapa en händelse som kan föra fallskärmsverige närmare varandra och finna mål och mening. Tanken är att hitta vägar för att få fram ett relevant och funktionellt uttagningssystem, där kriterier och krav är tydliga vid rekrytering till stora rekordförsök. Kanske

llastning C130 Hercules under 60-årsjubileet.

Mikael Söderberg

kommer det att erbjudas verktyg för att öva på tekniker i mindre grupper för att greja samma teknik även i stora formationer.

"Att föra samman medlemmar som siktar mot ett gemensamt mål kan skapa mervärde för oss alla. Både maghoppning och friflygning förväntas försöka slå rekord", säger Petter och fortsätter:

"Kom ihåg att det inte bara är svenska rekord som kan sättas. Klubbrekord är ett ypperligt läge att sikta på. Vad är det största er klubb gjort?"

Rekordveckan är inte ett Herculesboogie, utan ett annat sorts fallskärmsläger där TP-84

Hercules förhoppningsvis kommer att användas för att skapa möjligheten till bra hoppning i större formationer. Samverkan med Försvarsmakten och andra frivilligorganisationer är en naturlig del då, och även ideella insatser.

"Det finns inga vinstincitament, budgeten är en nollbudget. Allt eventuellt överskott kommer att gå tillbaka direkt till medlemmarna i fallskärmsförbundet."

Men ännu är inte alla bitar på plats: "Vi jobbar på det. Och om du dessutom är intresserad av att hjälpa till, hör av dig till SFF:s kansli", avslutar Petter. ■

XMAS BOOGIES ARE ON!

ALGARVE DEC 22 - JAN 5

**FS: LESLEY GALE, FS: ROB KENDALL, FS: MILKO, FS: SIAN STOKES
FF: ALLY MILNE, FF: JOHANNES BERGFORS, FF: HEDDA ANDERSON
WS & FF: ROB HERON, WS: HELDER SOUSA**

SPAIN DEC 21 - JAN 4

**FF: AMY CHMELECKI, FF: MATTY MITCHELL,
FF: KIM TORNWALL, FF: ZÉ MIGUEL ABREU "ZEMI"
FS: REGAN TETLOW, WS: SIMON WANDELER**

**TICKETS TRANSFERABLE ACROSS
Skydive Spain, Skydive Algarve and Skydive Hibalstow**

COME FLY WITH US

Alvor, Portugal
skydivealgarve.com

Sevilla, Spain
skydivespain.com

Skydive Hibalstow, Skydive Spain and Skydive Algarve are part of the Swallow Group dropzones:
skydiving.co.uk • skydivespain.com • skydivealgarve.com

Petter Alfsson-Thoor:

Standards to choose

Riksinstruktören
Petter Alfsson-Thoor

The standards you walk by, are the standards you choose to accept! Ett uttryck jag hörde nyligen. Det har satt sig på huvudet. Kontexten är på något vis universell hur vi förhåller oss och tar ansvar för oss själva och vår omgivning. Ett annat uttryck är många vill ha förändring, men få vill förändras.

Visst du att de flesta människor som börjat hoppa fallskärm har slutat? Det kanske är uppenbart, men idag finns det över 26 000 medlemsnummer i SFF medlemsregister. *Tjugosexusen*. Det tillkommer runt 300 nya nummer per år. Året 2017 håller knappt fem procent av alla som någonsin börjat hoppa fallskärm i Sverige på fortfarande. Matematiken är något trubbig, men principiellt rätt.

Hur ska man förhålla sig till det? Jag tänker på förhållandet till förändring. Och jag tänker samtidigt på The standards you walk by, are the standards you choose to accept.

Kultur. En social yttring av normer och beteenden. En kultur som lever på fem procent av alla som någonsin börjat hoppa. Men eftersom de allra flesta ändå slutar, så är det ju egentligen ännu färre som sätter standarden hur vi ska vara.

Jag har om mindre än en månad varit riksinstruktör i tio år. Det är en rätt lång tid, längst av alla riksinstruktörer tror jag till och med. Jag vill tro att jag har förändrats och Fall-

Det fungerar för att det finns formella och informella ledare som har tagit förhållningssättet till sig och lever efter det.

skärmssverige med mig. Jag har sedan jag började med det här jobbet konstant jobbat med att förändra i syfte att förbättra, aldrig sitta still och bli bekväm och använda begrepp som ”det har vi alltid gjort”. I vissa kontexter är Fallskärmssverige väldigt benägna att forma om sig. I andra fall är det motstånd. Kom ihåg de fem procenten.

I det fall jag ser en positiv förändring som går mycket fortare än vad jag kunde föreställa mig, är Fallskärmssveriges förhållande till kontexten ”no blame”-kulturen. Det ljusnar! Det är flera fallskärmsklubbar som berättar om att ”no blame”-kulturen är ett förhållningssätt. Ett sätt att vara. Det kommer från bland annat Östersundsklubben och hela vägen ner till

Skåne. En förändring till att bry sig om vad man säger om och till varandra och att man bryr sig om andras säkerhet på ett annat sätt.

Varför börjar det fungera?

Det fungerar, därför att det är en mycket trevligare miljö att vistas i. En miljö som passar fler människor än förhållningssättet som baseras på strikt hierarkisk kultur med ingrodda patriarkat, där det som man alltid gjort är den enda fungerande sanningen.

Det fungerar för att det finns formella och informella ledare som har tagit förhållningssättet till sig och lever efter det. I en förändringskultur kallas det ”top-down”. Det vill säga att ansvariga och tongivande jobbar genom organisationens ansvarsskikt där man visar genom goda exempel. ”The standards you walk by, are the standards you choose to accept.”

Responserna jag ser är en ödmjukhet mot insikten i det faktum att Fallskärmssverige inte är så långt komna som vi trodde att vi var. Vi har precis börjat och är på god väg. Förhållningssättet ”no blame”-kulturen måste underhållas. Låsta synsätt utmanas, härskarbeteenden förintas och framför allt: En god säkerhetskultur präglad av tillit, förtroende, öppenhet och en ickestraffande attityd.

Avslutningsvis: Bästa fallskärmshoppare, jag är glad att du valt att syssla med en aktivitet som är starkt personligt utvecklande. Jag är glad att jag får förmånen att vara en del av det. Jag hoppas att ditt 2017 varit ett år med positiva inslag. Jag hoppas att ditt 2018 blir ett ännu bättre år.

God jul och gott nytt år!

Med blicken mot skyn,
Petter Alfsson-Thoor
SFF:s riksinstruktör

Detta nummers första incident ger oss tillfälle att resonera kring hoppning i stark vind. Och den andra om ett reservdrag som slutar med landning i huvudfallskärmen ... jösses!

av Petter Alfsson-Thoor

Incident med skada

Tid i sport: 3 år.

Totalt antal hopp: 200.

Antal hopp de senaste tre månaderna: 41.

Antal hopp med aktuell utrustning: 178.

Typ av huvudfallskärm: Pulse 190.

Väder: Molnigt. Byiga vindar 6-11 m/s.

Typ av skada: Bruten fotled.

Avskrift från rapport:

Var uppe med planet på 4000 meter men det var heltäckande moln. Sjönk med planet till 2000 meter under molnen. Hoppade av och hoppet var normalt. Normal utveckling av fallskärm på 1000 meters höjd. Inga problem med flygning förrän precis vid landning. Blev ett genomsjunk och flären tog inte. Sjönk rakt ner till marken fort och landade på fötterna. Hörde ljudet av att foten gick sönder och ramlade då åt sidan snett framåt och lade mig på marken. Snabb hjälp från hoppkompisar och ambulans larmades omedelbart. Tydlig synlig fotledsfraktur. Hela tiden medveten.

Chefsinstruktörens sammanfattning:

Repetition av rullning och genomgång varför det är viktigt att landa med fötterna ihop.

Vindarna var initialt lugna men blev stökigare under dagen. Erfarna hoppare valde att stanna på marken. Vi ska som klubb bli bättre på att hjälpa mindre erfarna hoppare att stå över när väderet inte är bra.

Riksinstruktörens kommentar:

Enda sättet att lära sig att hoppa i stark vind är att hoppa i stark vind. Det kommer dock med en del ställningstaganden.

1. Vad vet jag inte om min egen förmåga?
2. Är det värt att utforska dessa kunskaper i dessa förhållanden?
3. Vilka ökade risker kommer med byig vind?
4. Är jag tillräckligt utrustad för att möta dessa ökade risker?

Hoppare flyger sin fallskärm i byig och turbulent vind. Vid sådana tillfällen är det större risk att hamna i nedsvepande vind. Det är kända fakta. Om dessa fakta används så kan dessa nedsvep minska skadeutfallen, eller förhoppningsvis effekten av ett nedsvep.

Lärdomar:

Chefsinstruktören har gjort en analys där både individuell och organisatorisk korrigering kan behövas. Den individuella rullträningen är rimlig. Avseende den organisatoriska korrigeringen kan den specificeras ytterligare utöver klubbens allmänna förhållningssätt till mindre erfarna. Det kan vara att förse hopporganisationen med verktyg för att bedöma lämpliga väderlägen för de som ska hoppa. Bara för att det går att hoppa, betyder inte att man ska hoppa.

Incident med reservdrag

Tid i sport: 8 år.

Totalt antal hopp: 900.

Antal hopp de senaste tre månaderna: 46.

Typ av huvudfallskärm: Pilot 168.

Antal hopp med aktuell utrustning: 300.

Antal hopp av den typ som utfördes: 400.

Avskrift från rapport:

Jag flög wingsuit. Vid drag så upplevde jag en längre fördröjning än vanligt, så jag kollade bak och såg piloten inflated (upplåst RI:s anmärkning) och sträck på pilotlinan. Jag gick in och försökte hitta pilotlinan för att försöka dra ut bagen, men hittade inte linan. Då drog jag reserven.

Reservpiloten fastnade i huvudskärmspiloten och sen kom huvudfallskärmen ut fullt bärande. Jag kollade upp och såg reservbagen dansa runt vid mina bärremmar. Jag öppnade armvingarna och försökte fånga bagen, men den ramlade bak. Den hann få linsträck så jag tog tag i linorna och drog in bagen. När den var bakom ryggen kom reservskärmen ut ur bagen. Då tog jag tag i så mycket tyg som möjligt och drog det framför mig och buntade ihop det och höll skärmen mellan benen, sen kunde jag landa huvudfallskärmen.

Bedömd orsak: för mycket tryck på containern och låg fart vid drag

Chefsinstruktörens sammanfattning:

-

Riksinstruktörens kommentar:

Jösses.! Ett reservdrag som slutar i landning med huvudfallskärmen.

Wingsuithoppning kommer med en annan sorts problematik på grund av dess dynamik.

Inledningsvis är dräkterna idag som regel väldigt stora. Möjligheterna att få ner fallhastigheterna till relativt låga nivåer är enklare. Med det sagt måste all utrustning och beteenden anpassas till det. Hopparen bedömer i sin rapport att det är för låg fart i kombination med för tajt rigg som gav packlösning. Det finns idag en hel del kunskap om hur avvägningar ska göras mellan utrustningen och de dynamiska förutsättningarna som kommer med att lösa ut fallskärm flygandes en wingsuit.

Hopparen är erfaren wingsuithoppare, men hamnade ändå i detta läget, vilket kan beskriva komplexiteten i bedömningarna. När en dubbel utveckling skett av både reserv och huvudfallskärm, fanns det inte så mycket mer att göra än att försöka jobba bort de problem som fanns. Hopparen jobbar uppenbarligen kreativt och lyckas lösa situationen på ett sätt som räddade livet på vederbörande.

Lärdomar från en sådan här händelse är viktiga att ta vara på. Försöka göra en analys på orsakerna och hur man ska undvika att det händer igen, eller effekterna av att det händer igen.

Hur skulle du ha gjort i det här läget ...? ●

Bara för att det går att hoppa, betyder det inte att man ska hoppa.

VM indö

Sverige närmar sig världseliten

Nya svenska rekord sattes och allt kunde följas live från hemmaplan. När tunnel-VM avgjordes i Kanada visade det sig att Sverige knappar in på världseliten.

Text Anna Oscarson

Foto Robbin Havasi, Joey Jones

Det var fjärde gången som ett världsmästerskap eller en världscup arrangerades i vindtunnel, och Sverige representerades av lag i FS4, VFS, dynamisk tvåmanna samt Jenny Norin som soloflygare i freestyle.

Tävlingen avgjordes i Montreal, Kanada, och svenskarna ger både arrangemanget och faciliteterna högt betyg.

”Jag har varit på några tävlingar och den här var best ever. Utifrån ett tävlande-

perspektiv fanns det inget att klaga på. Det är viktigt under tunneltävlingar där det går så snabbt att resultatservicen håller samma tempo som tävlingen”, säger Martin Bäcklin, Echochamber.

Henrik ”Kicke” Johansson instämmer i berömmet:

”Tävlingen var välorganiserad och höll tidsschemat. Vi hade världscupen i Tyskland i färskt minne, ett evenemang som hade en del övrigt att önska.”

Nya rekord

Alla tävlande från Sverige satsar hårt och lägger så mycket tid och pengar de bara kan på träning. Att mäta sig med tävlande från några av de andra länderna som lever på fallskärmshoppningen är svårt. Ändå visar FS4-laget Echochamber att de

är på väg att närma sig topplagen. Jämfört med dem har svenskarna utvecklats snabbare. Laget satte både nytt svenskt snittrekord på 26,1 poäng och nytt svenskt rekord på en runda, 34 poäng.

”Vi är otroligt nöjda. Resultatnivån är med råge den bästa vi gjort och vad som gjorts i Sverige. I Norden matchas den bara av norska Arcteryx”, säger Martin.

Inför tävlingen rankades Echochamber på en åttondeplats och hamnade sexa.

VFS-laget Kwansta Kwattro satte nya svenska rekord även de, med snittet 16,1 poäng och 23 poäng på en runda.

Echochambers tur att visa upp sina färdigheter för domarna och alla som följde tävlingen på plats eller via nätet.

Robbin Havasi

or

”Vi är nöjda med vår insats men känner att vi kunde göra mer. Det blev några grova missar”, säger Kicke, som trots missarna kände att de hade häng på det Kanadensiska laget. Satsningen fortsätter nästa år och förhoppningen är att nå upp till 20 poäng i snitt.

Stor poängförbättring

Team X som tävlade i damklassen i FS4 var riktigt nära ett VM-brons.

”Vi är så klart nöjda med vår prestation på VM! Vi har ju legat ungefär på den poängnivån på träning men var osäkra på om vi skulle kunna prestera likvärdigt under tävling. Nu när vi vet att vi klarar det känns det riktigt roligt inför säsongen 2018 med både SM, EM och världscup”, säger Bodil Almborg.

Juey Jones

Längst bak från vänster: Hercules Östberg, Per Nissborg, Martin Bäcklin, Rikard Rodensjö, Johan Edvall, Ulf Liljenbäck, Tim Cifuentes Vargas, Henrik Johansson, Adrian Cederholm, Jesper Forsman och Robbin Havasi. Främre raden från vänster: Bodil Almborg, Johanna Forslund, Jenny Norin, Katarina Sonnevi och Niklas Hemlin (medlem av amerikanska FS4-laget Arizona Airspeed).

Laget satte nytt svenskt snittrekord med 22,3 poäng och 30 poäng på en runda. På bara ett år har de förbättrat snittet från 14,8 poäng.

”Vi har varit skadefria och kunnat följa vår träningsplan fullt ut under 2017. Vi hade även förmånen att ha Mattias Nord som tränare under hela säsongen, samt med till VM. Det har varit ovärderligt. Hans kunskap och coachingstil är vad som har fått oss att lyfta så mycket denna säsong.”

Inte snygg men svårt

I grenen dynamisk tvåmanna tävlade Hercules Östberg och Per Nissborg. Först gjorde de 22 anmälda lagen upp i en kvalificeringsrunda. Hercules och Per hamnade där på plats 18. Efter det tävlade lagen mot varandra i dueller utifrån hur kvalificeringsrundan gick, där det ingår både fria och obligatoriska rundor.

De fria rundorna liknar freestyle med den skillnaden att det inte behöver vara snyggt: ”Huvudsaken är att det är svårt”, säger Hercules.

De obligatoriska rundorna är som en hinderbana med olika sektioner. Där ska förutbestämda rörelser utföras på korrekt sätt under tidspress.

I själva huvudtävlingen hamnade svenskarna till slut på plats 19.

”Det känns okej men jag är inte jättenöjd” menar Hercules. Han och Per fortsätter tävla tillsammans där nästa inplanerade tävling är SM – om de får några motståndare.

Jenny Norin ställde upp i freestyle-grenen och placerade sig på tionde plats av elva deltagare.

Robbin Havasi

Kvansta Kwattro: Henrik Johansson, Adrian Cederholm, Tim Cifuentes Vargas och Jesper Forsman.

Robbin Havasi

Echochamber: Ulf Liljenbäck, Martin Bäcklin, Johan Edvall och Rikard Rodensjö.

Robbin Havasi

Team X: Lena Erlandsson, Katarina Sonnevi, Bodil Almborg och Johanna Forslund.

Forts. på sidan 17 ➤

4yra 4rågor

I mötet med några engagerade hoppare tog vi chansen att ställa fyra frågor:

Elin Enehed – deltagare på domarmötet 28 - 29 oktober.

Ålder: 34.

Började hoppa: 2012.

Hemmaklubb: Fallskämsklubben Cirrus Göteborg.

Antal hopp: 470.

Bor: Solna.

1. Varför ville du bli domare?

Intresset väcktes på förbundskonferensen förra året så jag kontaktade Zeljko Tanascovic som är ansvarig för domarkåren. Det har hela tiden varit artistisk domare som känt mest aktuellt. Det vill säga friflygning och freestyle.

Elin Enehed

2. Vad har du hittills för erfarenhet och vad är ditt mål som domare?

Vi har haft två ordentliga kurstillfällen varav det första var tillsammans med Bettan Mikaelsson under SM i vindtunnel i februari. Det andra kurstillfallet var med Lova Bannister under SM utomhus i Västerås. Tyvärr har det varit lite ont om tävlande lag så vi har mest övningsdomt från tävlingar via internet som till exempel VM och världscupen.

Mitt mål är att först och främst bli klar och godkänd som nationell AE-domare. Mitt andra mål är att börja utbilda mig som domare i dynamisk flygning. Sverige har bara en behörig domare i den grenen och vi behöver fler.

3. Vad tycker du är den viktigaste förbundsfrågan?

Jag tycker att den allra viktigaste frågan är att behålla våra elever och se till att de stannar kvar som aktiva hoppare. Jag vet att förbundet gör en del satsningar på den här gruppen med exempelvis Coaches Corner, men jag tror också att vi i klubbarna kan göra mer. Det handlar mest om att få in nya hoppare i gemenskapen. Det får vi genom att arrangera rookieläger och andra gemensamma aktiviteter. På så sätt får de automatiskt hoppkompisar och chansen är större att de stannar i sporten.

4. Vad vet nästan ingen om dig?

Min mamma tycker att jag lugnat ner mig nu när jag hoppar fallskärm istället för att köra motorcykel. Jag har också drivit en trafikskola i Göteborg, det är det få som känner till.

Lova Bannister – deltagare på domarmötet 28 - 29 oktober.

Bor: Stockholm.

Började hoppa: Har hoppat av och till i 27 år. Nu har jag ett uppehåll.

Hemmaklubb: Stockholms Fallskämsklubb.

Lova Bannister

1. Tidigare domarerfarenheter?

Jag har haft nationell behörighet som artistisk domare i tio år. De senaste åtta åren har jag även domt internationellt, både som domare och chefsdomare. Det sista året har jag haft glädjen att bli uttagen som chefsdomare för de artistiska grenarna både på världscupen i vindtunnel i Warszawa 2016 och nu senast på vindtunnel-VM i Montreal.

2. Vad är den största utmaningen för dig som domare?

Just nu är det en stor utmaning för oss domare att hänga med i utvecklingen. Det är framförallt i tunnelflygning som det händer så otroligt mycket på den artistiska sidan. Flygarna utvecklar hela tiden nya avancerade rörelser i tunneln som vi domare inte sett tidigare och då är det svårt att bedöma till exempel svårighetsgraden. Vi efterlyser just nu ett samarbete med de tävlande och coacherna så att vi ska kunna erbjuda rättvis och bra bedömning.

3. Vilken tycker du är den viktigaste frågan nu i Flygsportförbundet?

Som ledamot i flygsportförbundets styrelse så tycker jag just nu att den viktigaste frågan är den gemensamma lufrumsfrågan. Viktiga frågor är också att stötta förbund och klubbar när det gäller att söka bidrag. Riksidrottsförbundets nya riktlinjer är att det skall vara enkelt att idrotta i alla åldrar, inte helt lätt inom flygsporten.

4. Vad vet nästan ingen om dig?

Jag tävlar i luftballong i landslaget och åker på tävlingar över hela världen. Dessutom har jag designat tävlingscyklar i bambu och hampa.

Mikael Darheden – deltagare på SFF-konferensen i Karlsborg 18-19 november.

Klubb: Västergötlands Fallskämsklubb.

Började hoppa: 1987. Firade 30 år i sporten i år.

Ålder: 49.

Bor: I Skövde.

Bästa hoppminnen: Svenska rekordet som sattes 1998 med 107 hoppare och bronsmedalj i FS4 open 1999, med laget Team Effectum.

Yrke: Driver ett eventföretag, Kavelbron med event, konferens och restaurang.

Linda Darheden

1. Vad är på gång i Skövde nästa år?

Det största som händer både i Skövde och i Sverige nästa år är "Rekordveckan 2018". Det är planerat till vecka 34 och som det är tänkt kommer jag att på något sätt ingå i organisationen. Vi kommer även att ha samarbete med FKCG,

med hoppning under kristihimmelfärdshelgen. Förra året var det ett otroligt lyckat event med många hoppare på plats, uppvisningar och roliga in hopp på kvällarna. En annan kul grej är att både Skövde kommun och Skövde flygplats är väldigt positiva till hopparrangemang. Det bådär gott för framtiden eftersom vi långsiktigt söker ett flygplan för både kommersiell verksamhet och hoppverksamhet.

2. Det bästa från ordförandekonferensen?

Självklart tycker jag att "Rekordveckan 2018" är det bästa som sker nästa år. Men jag tycker också att erfarenhetsutbytet mellan olika klubbars ordförande är otroligt värdefullt. Med tanke på de generationsväxlingar som sker i klubbarna runt om i Sverige, med jämna mellanrum, blir det extra viktigt med bra överlämningar från den gamla till den nya generationens hoppare. Det är härligt med nya krafter och ny energi, samtidigt viktigt med erfarenheter och kunskap.

3. Vilket tycker du är den viktigaste förbundsfrågan?

Jag tycker att samarbetet mellan SFF och Försvarsmakten är en av de viktigaste frågorna. Vi måste visa att vi är outhärliga för FM och att vi kan bidra med sådant som de tycker är viktigt. I gengäld får vi viktiga organisationsbidrag som möjliggör för oss att ha en stark kanslifunktion, som ett exempel.

Jag tycker även att det är viktigt att SFF har en stark ekonomi, att förbundet mår bra ekonomiskt. Det skapar trygghet för klubbar och medlemmar.

4. Vad vet nästan ingen om dig?

Förutom Kavelbron Event har jag även ett företag med ribcharter där jag kör själv och tar med passagerare som chartrar ribbåten över dagen. I och med det tillbringar jag många timmar på havet.

4yra 4rågor

Mats Edström – deltagare på SFF-konferensen i Karlsborg.

Klubb: Fallskärmsklubben Syd.

Ålder: 44 år.

Bor: Eslöv.

Antal hopp: 850.

Penny Robertson-Pearce

► VM indoor, från sidan 15

Dynamisk tvåmanna, Hercules Östberg och Per Nissborg.

Flyspat Indoor Skydiving

1. Bästa på årets chefsinstruktörskonferens?

Informationsutbytet mellan klubbarna. Många klubbar brottas eller har brottats med samma problem och det är värdefullt att ta del av hur andra löst problemen. Jag har varit CI i åtta år och upplever att årets konferens handlade mycket om mjuka värden. När chefsinstruktörerna berättade om årets verksamhet i klubbarna så handlade det mindre om siffror och fakta och mer om idéer, problem och lösningar. Det är större öppenhet mellan klubbarna och mindre prestige. Det tycker jag är en väldigt positiv förändring.

2. Största utmaningen i FK Syd just nu och inför nästa säsong?

Dels har vi ju märkt av den stora skillnaden mellan att som tidigare vara sex hoppare i luften och numera 18. Det har inneburit nya typ av problem som vi har fått jobba med. Ett exempel är ju att finalen blir längre när man har fler grupper och att alla inte kan hänga mitt över fältet som de är vana vid. Det har skapat en del problem med spoten och separationen mellan grupperna, vilket har medfört fler uteländningar och en del nära på incidenter i fria fallet och under kalott.

Den största utmaningen är nog att engagera våra medlemmar. Ska vi kunna växa ikapp vår ökade kapacitet, behöver vi utbildade fler hoppare och just nu råder brist på kursledare och AFF-instruktörer. Närheten till Malmö gör att många hoppare kommer över dagen, betalar för sina hopp och åker hem. Få hjälper till med det ideella klubbarbetet. Det måste vi försöka ändra på.

3. Viktigaste förbundsfrågan?

Utän tvekan "No Blame"-kulturen. Den ger mer öppenhet, ärlighet och skapar en tryggare och säkrare hoppmiljö utan prestige. Det jag känner är att det måste få ta sin tid innan det helt och hållet rotat sig ända ner till medlemsnivå. Riksinstruktören Petter är långt före i sina tankar, vi chefsinstruktörer är på god väg i hans fotspår. Ett par år till så tror jag att attityden ute i klubbarna kommer att vara rejält förbättrad.

4. Vad vet nästan ingen om dig?

Jag är stormästare i Fantomenklubben!

Robbin Havasi, som följde med som "Head of delegation", har själv tävlat på internationell nivå i FS4 och sitter i tävlingskommittén:

"Det här var helt klart den tävling som gett mig störst intryck. Att få känna och ta på den känsla och nerv som en VM-tävling innebär är något av det häftigaste du kan göra som idrottsman eller idrottskvinna. Jag har fått vänner som har varit, och fortfarande är mina stora idoler inom vår sport", säger han.

Peppning från Sverige

Tävlingen kunde följas via live-streaming och Robbin sände också live på Facebook med intervjuer av svenskar och andra tävlanden. Det uppskattades mycket både av oss här på hemmaplan och av våra VM-deltagare som fick hurrarop och peppning hemifrån.

"Det var härlig stämning runt tunneln under tävlingen. Vi i den svenska delegationen hejade så klart fram varandra på plats. Men det som var så fantastiskt var att så många hemifrån följde och hejade på oss via live-streamingkanalen och Robbins sändningar på Facebook. Det gav verkligen massor av energi!" säger Bodil Almberg.

Martin Bäcklin håller med och konstaterar att intresset breddas även på hemmaplan när tävlingen går att följa via nätet.

Echochamber har i första hand varit ett tunnlag men inför kommande säsong har de fått frågan från förbundet om de vill åka till utomhus-VM i Australien. Hur laguppställningen ska se ut då är inte helt bestämt.

"Jag kanske inte följer med men i så fall kommer Mattias Nord att ta min plats. Prestationsnivån är densamma", säger han.

En förhoppning är att kunna vara med och slåss om bronset på inomhus-EM i Voss. Något som kommer att bli

tufft men Echochamber känner att de inte har nått upp till maximal kapacitet ännu.

Även Team X är ett tunnlag. Men nästa år kommer de också att börja tävla utomhus. Den hårda satsningen inomhus fortsätter med sikte inställt på SM, EM och världscupen.

Tillbaka i Sverige efter resan till Kanada konstaterar Robbin:

"Vi har länge sagt att vi är 'best of the rest', men vi är en del av världseliten i indoor skydiving!"

Jesper Forsberg, Adrian Cederholm, Tim Cifuentes Vargas och Henrik Johansson i VFS-laget Kwansta Kwattro har just fått sitt svenska rekord bekräftat.

Robbin Havasi

Resultat VM indoor 2017

FS4, öppna klassen

Placering	runda 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totalt
1. Belgien	30	29	25	30	47	33	34	34	37	28	327
2. Frankrike	30	29	26	30	41	35	32	32	37	28	320
3. USA	29	28	24	29	41	32	27	31	35	26	302
6. Sverige	24	24	22	25	34	28	27	28	28	21	261
6. Storbritannien	23	23	21	21	38	29	25	26	32	23	261

FS4, damklassen

Placering	runda 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totalt
1. Frankrike	28	26	23	27	38	34	30	30	34	28	298
2. Storbritannien	22	22	18	23	32	29	25	26	28	23	248
3. Tjeckien	22	18	16	19	32	25	24	20	26	23	225
4. Sverige	24	20	18	22	30	26	24	18	21	20	223

VFS open

Placering	runda 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totalt
1. Frankrike	38	31	30	28	25	53	32	31	24	23	315
2. USA	32	34	22	32	29	56	31	26	24	23	309
3. Polen	28	26	21	25	24	43	20	22	19	17	245
5. Sverige	16	16	13	19	13	23	18	16	14	13	161

Freestyle

Placering	runda 1	2	3	4	5	6	7	Totalt
1. Ryssland	9,4	9,4	9,3	9,2	9,3	9,1	9,2	64,9
2. Polen	8,9	8,6	8,6	9,0	9,4	9,0	9,2	62,7
3. Tjeckien	8,7	9,0	8,9	8,7	8,8	8,9	8,8	61,8
10. Sverige	6,9	7,5	7,0	7,1	7,0	7,4	7,5	50,4

Dynamisk tvåmanna

Placering	vunna fria rundor	förluster	vunna speedrundor	förluster	totala vinster
1. Polen	2	0	3	0	5
2. Singapur	1	1	2	1	3
3. Frankrike	2	0	2	1	4
19. Sverige	1	1	1	0	2

Johan Hansson är i yttersta ledet, klockan 10 i vit overall, blå rigg och orange hjälm.
Foto av Andrey Veselov.

"Det läskigaste och mest spännande jag gjort som planerat hopp", säger Johan Hansson som var den enda svenska deltagaren på rekordhoppet med 64 hoppare i nattsvart mörker. "Senast jag gjorde ett mörkerhopp var i Gryttjom med fyra personer för över 25 år sedan."

Skydive Arizona i Eloy stod som värd för evenemanget, "Night World Record", som hölls mellan 30 oktober och 1 november. Veckan före hade man på samma plats satt två världsrekord i storformation under Sequential Games, läs mer om det på sidan 22.

Johan Hansson som var med under båda veckorna berättar: "Jag har varit med på en hel del rekordförsök, världsrekord och tävlingar genom åren, men trots att det 'bara' var 64 hoppare på mörkerrekordet så var det både svårt och mycket utmanande."

Nästan fullmåne

Datumen för hoppningen var planerade så att månen skulle vara hel, eller åtminstone nästan hel. Den var till 80 procent full när rekordet sattes.

"Månljuset var en förutsättning för att kunna få till den här typen av hopp utan att det skulle bli för stor säkerhetsrisk."

Johan som gick sist från det vänstra följeplanet berättar: "Upplevelsen var att det var helt svart i uthoppet. När man närmade sig de andra hopparna såg man framför allt de olika färgerna på ledlamporna som hopparna hade. Jag måste säga att jag hade mina funderingar på om jag verkligen ville genomföra det här hoppet."

Rekordet krävde tre flygplan och hopparna hade ljusslingor med ledlampor i olika färger som markerade sektorer för att alla skulle kunna se var i formationen de skulle vara.

Under kalott hade varje hoppare en blinkande vit lampa fäst på hjälmen för att lysa bakåt och uppåt, samt en blinkande röd på bröstremmen.

Text Penny Robertson-Pearce

Foto Andrey Veselov, Laszlo Andacs, Marloes Swarthoff

Basen till vänster med dykare från ledarkärnan på linje ned mot formationen. Hopparna till höger är floaters och diving floaters från högra följekärnan. Hoppare från vänster följekärna är utanför bild. Man ser tydligt markeringslamporna på hopparna underst, delvis upplysta av fotografens belysning. Den gav ganska bra återgivning i bild men var inte lika bra för ögat i frifall.

Lasseo Andros

Läskig
utmaning:

Rekord mörker

Mårilise Svanström

Johan Hansson, utrustad för natthopp.

Johans FAI-världsrekord

282 hoppare, 1 poäng	år 1999
Ubon Ratchatani, Thailand	
357 hoppare, 1 poäng	2004
Toc Li, Thailand	
400 hoppare, 1 poäng	2006
Udon Thani, Thailand	
219 hoppare, 2 poäng	2017
Eloy, Arizona	
217 hoppare, 3 poäng	2017
Eloy, Arizona	
64 hoppare, natt, 1 poäng	2017
Eloy, Arizona	

Många hade dessutom en extra lampa inför landning. Ett tiotal bilar var utplacerade i landningsområdet, alla med strålkastarna pekande i landningsriktningen.

Träning under dagtid

Första dagen tränades hoppet i dagsljus och det första rekordförsöket gjordes måndag natt, men det lyckades inte. Träningen fortsatte och på onsdagsnatten satt rekordet på första försöket.

"En otrolig känsla och ett riktigt spännande hopp" säger Johan, som nu kan lägga till det här rekordet till sin samling av olika världsrekord genom åren.

"Man kan spekulera om det finns underlag för ett svenskt nattrekord det kommande året", avslutar Johan. ■

Här ser man markeringslamporna, till vänster gul sektor. De syntes tydligt i frifall, även om överall och rigg blir otvivelaktigare eller färgförändrade med svagare bakgrundsbelysning.

Lasseo Andros

Försvarskommittén

sköter kontakten med försvaret

Tobias Hellmark från uppvisningsgruppen landar med flagga under Stockholms Pridefestival.

De ideella krafterna

DEL 4

Varför vi i Svenska Fallskärmsförbundet ska vara en frivilligorganisation till Försvarmakten kan det finnas många som funderar över. Och kommer det att bli något mer Herculesboogie? Johan Julin, Försvarskommitténs ordförande, rätar ut frågetecknen.

Text Anna Oscarson
Foto Mikael Söderberg

Försvarskommittén bildades 2011 för att se till att SFF skulle kunna organisera och sköta sin uppgift som frivilligorganisation till Försvarmakten. Ett av syftena var att SFF skulle förbättra samarbetet med Försvarmakten och genomföra de uppdrag som de behövde. Det beslutet förankrades bland medlemmar-

na och klubbarna i den strategi som SFF antog 2012.

”Efter en tid med ifrågasättande riskerade SFF redan 2010 att förlora sin roll som frivilligorganisation”, säger Johan Julin, ordförande i FK.

Formellt uppdrag önskas

Att vara en frivillig försvarsorganisation har genom åren inneburit olika saker. Grunden har sedan 50-talet, när SFF grundades av officerare vid Fallskärmsjägarskolan, varit att SFF stödjer försvarsmakten med att möjliggöra hoppning för militär personal som har fallskärms hoppning som en del i sin tjänst. Detta hjälper alla klubbar och riksinstruktören till med. För att det ska vara möjligt behöver den militära personalen bland annat ci-

vilt certifikat och att SFF godkänner den militära hopputrustningen för civil hoppning. Den militära utrustningen som används vid hoppning i SFF:s regi är i grund och botten civil men militärt typgodkänd och militärt luftvärdig.

”SFF har som frivilligorganisation stöttat Försvarmakten med detta i alla tider utan att vi har haft ett formellt uppdrag. Nu vill både Försvarmakten och vi se till att våra uppdrag formaliseras för att värdering av SFF:s bidrag till Försvarmakten ska kunna ske på korrekt grund”, säger Johan.

Hoppare rekryteras

En annan mycket viktig roll gentemot Försvarmakten, som är svår att beskriva i uppdrag, är att de med jämna mellanrum rekryterar personal, till exempel hoppmästare, från vårt förbund. Det är enklare och går snabbare för Försvarmakten att göra en hoppare med alla instruktörsgader och flera tusen hopp till officer eller soldat, än tvärtom.

”Runt 2014 ströks SFF:s alla uppdrag av anledningar som jag fortfarande inte förstår”, säger Johan och fortsätter:

”Anledningen som kommunicerades var att endast frivilliga försvarsorganisationer som utbildade soldater till Hemvärnet skulle få ha kvar sina uppdrag.”

Svenska Fallskärmsförbundets Försvarskommitté

Johan Julin,
ordförande

Nenne Zarour

Mikael Darheden

Johan Hellström

Stefan Nilsson.

Då påbörjades ett arbete i SFF för att utbilda personal åt Försvarsmakten för placering i Hemvärnet. Det gick ut på att involvera vår kärnverksamhet, hoppning- en in i en förbandstyp som redan finns i Hemvärnet och de nationella skyddsstyrkorna. Detta hade gett Försvarsmakten både handlingsfrihet och ökad operativ effekt kopplat till Hemvärnets huvuduppgifter, att skydda och bevaka objekt.

Positiv återkoppling

”Tänk, att med våra transporttider kunna landa in med både kompetens som en läkare i ett tandemekipage eller en förstärkning i form av en grupp soldater till andra utsatta Hemvärnskollegor. Alla hoppare vet väl förresten att SBF innehåller regler för hoppning med vapen?”

Arbetet redovisades första gången för Försvarsmakten under 2014.

”Vi fick en mycket positiv återkoppling muntligt. Sedan dess har svar utlovats, men vi har sedan 2014 hanterats av olika företrädare som varit mer eller mindre pålästa utan att få ett formellt svar. Nu har emellertid Försvarsmakten gett oss ett muntligt svar om att de inte önskar SFF:s förslag till utbildning för Hemvärnet. Det är olyckligt för SFF. Vi inväntar det formella svaret och hoppas att det innehåller en motivering som förklarar varför Hemvärnet med sina stora behov av personal inte behöver vårt bidrag.”

Mycket att bidra med

Allt är ändå inte dystert även om vintermörkret gör sitt bästa för att få det att verka så. Det pågår en utredning om alla frivilliga försvarsorganisationer och hur de ska kunna nyttjas i kris och för Sveriges totalförsvaret. I den utredningen ligger tyngdpunkten på den frivillighet som finns inneboende och i grunden karaktäriserar våra organisationer.

”Man ska helt enkelt hjälpa till med de resurser man har i hela samhället i händelse av kris och krig, alltså totalförsvaret, och med denna innebörd är jag säker på att SFF har mycket att bidra med”, säger Johan.

Utredningen ska vara klar under 2018 och det är först då som vi har ett bra utgångsläge för fortsatt arbete med den frågan. Fram till dess finns det gott om annat att försöka förbättra. Till exempel vår relation till MSB, myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Vi har också gemensamma nämnare med FJK, Fallskärmsjägarklubben, som i ett framtida samarbete kan ge goda synergieffekter.

”Det finns fortsatt en uttalad önskan från Försvarsmakten om att vi i SFF som frivilligorganisation ska fortsätta utveckla vår verksamhet tillsammans med dem. Förhoppningsvis kommer formalisering

en av de uppgifter vi de facto gör idag är att ge vid handen att vi återfår ett antal uppdrag från Försvarsmakten.”

Uppvisningsgruppen hoppstoppades

Uppvisningar genomförs fortsatt av SFF:s uppvisningsgrupp efter beställning från Försvarsmakten.

”Även om vi inte idag har uppdrag att göra dem så ser vi behovet av uppvisningar vid större evenemang och genomför dem ändå”, säger Johan.

Beställningarna på uppvisningar kommer alltid från underenheter och det verkar som att man på central nivå inte ser behovet. SFF:s uppvisningsgrupp har tyvärr sedan en uppvisning under försommaren varit hoppstoppade. Uppvisningen genomfördes inte på ett tillräckligt säkert sätt. Ingen blev skadad men det finns behov att förtydliga rutiner och beslutskedjan ytterligare. Ett utvecklingsarbete har genomförts och lett till framtagande av en så kallad SOP (Standard Operating Procedure) som godkänts och godtagits av riksinstruktören och inblandade ur SFF:s uppvisningsgrupp. Denna SOP rör uppvisningshopp i förbundets regi.

Kunskap ska spridas

SFF har anmält intresse för att anordna en ”military weekend” 2019. Där får nyfikna lära sig om Försvarsmakten under en helg.

”Det har inte med vår hoppning att göra primärt, men jag tror att det kan vara bra för oss. Vi har många i vår organisation, i våra familjer och bland våra vänner som genom det skulle kunna få nyttig kunskap om Försvarsmakten. Vi får självklart marknadsföra vårt förbund under genomförandet”, säger Johan.

Rekordkrav på Herculesboogie

Den stående frågan är om, och i så fall när, det kan bli aktuellt med ett nytt Herculesboogie.

”Det kommer inte att bli fler Herculesboogies som några av oss minns dem. Det ställs idag mycket högre krav på oss vid sådana arrangemang, till exempel att samtidigt marknadsföra Försvarsmakten och deras varumärke.”

Ett annat krav är att vi genomför något mer spektakulärt än att vi bara hoppar, exempelvis svenska rekord som uppmärksammas i media.

”Rekord behöver verkligen inte bara vara på mage, men de ska stå sig internationellt.”

Ett annat krav verkar vara att endast svenska medborgare får delta med hänsyn till bland annat skyddslagen.

”Vidare är det i stort sett en förutsättning att hoppningen genomförs i samband med någon av Försvarsmaktens stör-

re evenemang för att kunna marknadsföra SFF och Försvarsmakten samtidigt”.

Vi lever i en föränderlig tid och bara de senaste åren har större länder runt om i världen visat sina militära och strategiska intressen, vilket direkt avspeglar sig på vår svenska säkerhetspolitik.

”För fem år sedan lämnade vi resonemanget som sade att vi försvarar Sverige genom att arbeta för världsfreden internationellt. Nu är vi åter mitt emellan de två.

Vad det innebär för dig, som medlem i SFF och en del i totalförsvaret kan vara värt att fundera över”, avslutar Johan. ■

Ny frågespalt

i Svensk Fallskärmssport

FRÅGA: Vilken är Sveriges äldsta fallskärmsklubb? Kan man hoppa fallskärm i Sverige på vintern och hur kan man träna precisionshopp från soffan?

SVAR: Det är några av de frågor som du får svar på när du läser igenom detta nummer av Svensk Fallskärmssport.

Men du har säkert fler frågor. Kanske finns det något ämne som vi inte har skrivit om på länge eller också har du en specifik fråga om träning, klubbiv och hopp. Därför startar vi nu en frågespalt i tidningen, där vårt kontaktnät och våra experter svarar på dina frågor.

Det spelar ingen roll om du är nybörjare eller rutinerad, vi hjälper dig att reda ut svaret på din fråga. Frågan skickar du direkt till redaktionen på e-post:

penny.robertson@telia.com

Vi publicerar ett urval av inkomna frågor och svar i varje nummer av tidningen.

svensk
**FALLSKÄRMS
SPORT**

Två nya världs i storformation

Pöång 1, FS 217

Pöång 2, FS 217

rekord

Under Sequential Games Episode 3 i oktober sattes två nya världsrekord där Sverige representerades av Johan Hansson och Peter Ekström. Platsen för evenemanget var Skydive Arizona i Eloy, där det finns bra resurser och stor erfarenhet av att arrangera storformationshoppning.

Text Penny Robertson-Pearce

Foto Willy Boeykens

Initiativtagare till konceptet Sequential Games är Patrick Passe, Dieter Kirsch och Milko Hodgkinson, tre välkända ansikten inom storformationshoppning. Konceptet har funnits några år och under 2017 har man anordnat tre evenemang, varav två i Algarve och Klatovy som varit tänkta som förberedelser för rekordförsöket i Arizona.

Nu senast samlade man runt 225 hoppare i Arizona sista veckan i oktober. Till sitt förfogande hade man tio flygplan, fyra Skyvans och sex Twin Otters. Organisationen kring ett sådant här evenemang är ett enormt arbete med all planering och logistik.

De mycket erfarna deltagarna, från 28 nationer, var på plats för att sätta minst ett tvåpoängsrekord med 216 hoppare eller fler, men siktet var inställt på tre poäng, något som inte uppnåddes vid 202-poängsrekordet 2015.

Erfarenhetsnivån på de hoppare som var med på Sequential Games ligger på hundratusentals hopp tillsammans. Ytterst få hoppare har under 1 000 hopp, medan de flesta har betydligt fler.

Stegrad träning

Formationen var designad för 216-225 hoppare. Veckan var upplagd så att man tränade stegvis de första dagarna. Först 60-manna, därefter 90-manna – men redan andra dagen var det dags för 136-manna.

Peter Ekström som deltagit både i Algarve och Klatovy i år berättar: "Min största formation sedan tidigare är 106-

Forts. på sidan 25 ►

Poäng 3, FS 217

Från en Red Bull Aces wingsuitcross-tävling. Fyra hoppare flyger runt vajrar med vinplar fästa under fyra helikoptrar.

ATT FLYGA

vingoverall del 3

SÅ TÄVLAR MAN

Det händer mycket inom vingoverallflygningen nu. Nästa år arrangeras SM i grenen för första gången och Martin Hovmöller planerar att vara en av de tävlande.

Text Anna Oscarson

Foto Marko Makela, Red Bull

Martin Hovmöller,
FK Aros.

Jessica Linsbrom Wessch

Vi har nu kommit fram till den tredje delen i serien om vingoverallflygning, de två tidigare delarna hittar du i SFS nummer tre respektive fyra 2017.

Sedan två år är vingoverallflygning en FAI-gren (FAI, Fédération aéronautique internationale, är det internationella flygsportförbundet). Det tävlas i två huvudkategorier, "acrobatic" och "performance". Acrobatic liknar formationshoppning, där hopparna tar grepp och flyger över och under varandra.

"USA är överlägset störst inom grenen. Det har hållits ett VM och två världscuper, två av de tävlingarna har va-

rit i USA och en i Storbritannien", säger Martin Hovmöller, FK Aros, som har gjort 300 hopp med vingoverall.

Tre moment

I performance finns tre olika delmoment. Mellan 3 000 och 2 000 meters höjd ska hopparen genomföra ett av följande moment: flyga så långt som möjligt, vara uppe så länge som möjligt eller komma upp i så hög hastighet som möjligt. För att kunna mäta detta tilldelas varje tävlande en "FlySight", vilket är en slags GPS som registrerar mätdata fem gånger i sekunden. Efter hoppet lämnas den till domarna.

"Jag har en sådan. Den är väldigt bra även för träning och man kan ställa in olika ljud på olika höjder. Det går också att ställa in ljud för exempelvis vilken anfallsvinkel man har."

På sidan ppc.paralog.net kan den som vill lägga upp sina tider och jämföra

med andra. När den här artikeln skrivs är 108 sekunder den längsta tiden som en frifallande vingoverallhoppare befunnit sig mellan 3 000 och 2 000 meters höjd enligt topplistan, vilket motsvarar en genomsnittlig fallhastighet på 9,3 m/s. Sex kilometer är den längsta distansen och 374 kilometer i timmen den högsta hastigheten.

Än så länge har vi inte så många svenskar som har kommit så långt inom vingoverallflygning. Men med nya vindtunneln kanske det kommer att ändras.

Proffs coachar

Amerikanen Chris Geiler, som föddes i Australien, är en av världens vassaste vingoverallflygare och vinner i princip allt han ställer upp i. Svenska hoppare har haft chansen att ta del av hans kunskaper på hemmaplan när han har coachat på vingoverallläger i Gryttjöm.

Svenska rekordet i vingoverall. Främsta raden Richard Lidström, rad två Johannes Klefbohm Widham till vänster, Henrik Larsson höger. Rad tre Martin Hovmöller vänster, Johan Hallencreutz i mitten och Niklas Larsson höger. Bakersta raden Elof Wecksell vänster och Jesper Bergstrand höger.

Det finns också möjlighet, som vi nämnt i en tidigare artikel, att bli coachad via nätet genom att ladda upp data från sina hopp.

Den nya vindtunneln för vingoverallflygning lämpar sig i nuläget bäst för träning i acrobatic. Men planen är att den ska justeras en aning för att man skall kunna träna mer performance-flygning i den.

Den 6-7 augusti nästa år arrangerar FK Cirrus Göteborg historiens första svenska mästerskap i vingoverallflygning. Det verkar i första hand bli inom performance och Martin Hovmöller planerar att ställa upp:

”Tävlingen kommer troligen att delas upp i olika klasser – nybörjardräkter och vanliga dräkter. Annars kommer resultatet bara att bero på hur stor dräkt du har.” Förhoppningen är att runt 15 personer kommer att anmäla sig.

Det finns fler sätt att tävla i vingoverallflygning. Red Bull anordnar publik-

vänliga race där de hänger flaggor på vajrar under helikoptrar. Deltagarna fäster rök i olika färg vid fötterna, hoppar samtidigt och ska sedan ta sig genom en bana. Fartfyllt, rätt farligt och spektakulärt att titta på.

Åtta satte rekord

Något annat som är populärt inom vingoverallflygning är att sätta rekord.

Rekordet går ut på att hopparna bygger en formation enligt ett beslutat rutnät där det är förutbestämt vem som ska vara på vilken position. När filmen av hoppet stoppas ska en mall av rutnätet kunna läggas över formationen och en hoppare ska då finnas i varje ruta.

Nuvarande svenska rekord sattes under 2016 men har gått förhållandevis obemärkt förbi. Åtta hoppare var med, varav Martin Hovmöller var en av dem:

”Om det blir en rekordvecka nästa sommar borde vi kunna fixa ett nytt”, avslutar Martin. ■

► Världsrekord i stor sekvens, från sidan 23

man, som gjordes på Sequential Games Episode 2 i Klato-vy i somras, som man kan läsa i förra numret av Svensk Fallskärmsport. Det blev en ganska häftig stegring av antal hoppare i formationen och antal flygplan efter bara ett fåtal hopp. Men det var fantastiskt att hoppa med så otroligt kompetenta och erfarna hoppare. Då kändes det plötsligt ganska enkelt.”

Dag tre, på måndagen, påbörjades rekordförsöket med tre hopp. På tisdagen gjordes endast ett hopp, eftersom vinden satte käppar i hjulet och det bedömdes vara för stor risk med så många hoppare i luften. På onsdagen var vädret åter gynnsamt och på tredje försöket den dagen sattes världsrekordet för två poäng med 219 hoppare.

Efter att domarna meddelat detta påbörjades jakten på den tredje poängen. Men på evenemangets sista dag hade man ännu inte lyckats sätta trepoängsrekordet och alla förbetalda hopp som ingick var förbrukade.

”Då fick vi frågan om vi ville ge det en chans även på fredagen och betala för två extra hopp”, berättar Peter. ”Alla ville naturligtvis få en chans att vara med om trepoängsrekordet, så världsrekordfrandet för tvåpoängaren blev väldigt lugnt.”

Alla måste göra sitt jobb

Hoppen gjordes från 5 000 till 5 800 meters höjd och hopparna använde syrgas på vägen upp. Organisatören Patrick Passe ingick i basen. För att alla i formationen skulle kunna se när han ”keyade” så användes en lång remsa som släpptes upp när det var dags att gå på andra poängen. Ytterligare en plastremsa släpptes upp när det var dags för poäng tre.

Det blev förstås stor glädje i gruppen när det var klart att tredje poängen satt och hoppet blev godkänt.

”Jag är så glad att jag fick frågan av Patrick om jag ville vara med på rekordförsöket i Arizona. Det är ganska tufft att komma med, och om man inte sköter sig och gör det man förväntas göra så blir man petad. Det är viktigt att alla gör sitt jobb och gör det rätt!”

”För mig har det varit till stor hjälp att jag tunnlat och hoppat fyrmanna en hel del. Många av deltagarna har erfarenhet av både 4-, 8- och 16-manna. Sedan är det såklart andra kunskaper och tekniker som krävs utöver den tävlingshoppningen när man ska börja hoppa stort”, avslutar Peter som gärna är med på fler Sequential Games och rekordförsök i framtiden.

Känner när den sitter

Johan Hansson som har en hel del erfarenhet av rekordförsök berättar:

”Det är en ganska speciell känsla när formationen sitter. Trots att man inte har överblick och ju inte kan veta helt säkert, så känns formationen så lugn, stabil och ordnad. Man känner att den är ’hel’.”

Johan, som stannade en vecka till för mörkerrekordet (se sid 18), menar att: ”Rekord är alltid roligt och en stor utmaning i sig. Ju fler poäng, desto roligare”, avslutar han. ■

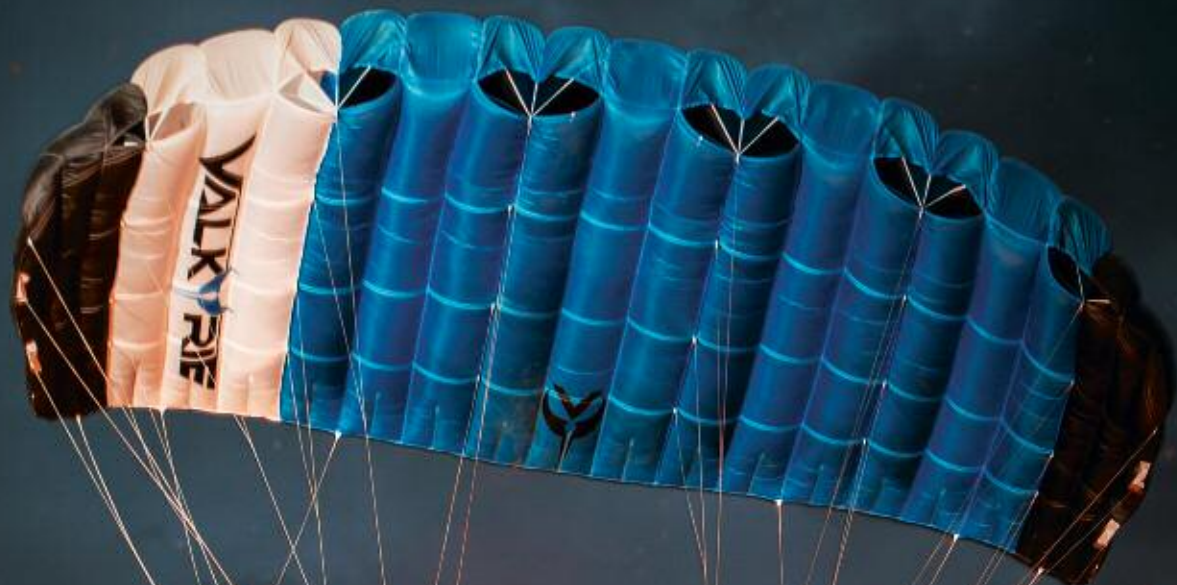
Den nya vindtunneln lämpar sig bäst just nu för träning i acrobatic.

Peter Ekström

Johan Hansson

VALK RIE
PERFORMANCE DESIGNS

Fallskärmskrysset

Gnugga geniknölarna i jul och lös vårt fallskärmskryss, konstruerat för dig som hoppare. Lösningen presenteras i nästa nummer.

Konstruktör: Johanna Lundberg

Foto Anders O												FÖRBI	MELLAN PLAN OCH MARK		OBORSTADE	KORTA AV					
										ÄGA	BLÅ HIMMEL	AUSTRALISK VÄRME									
												GENAST									
										DEL AV KOMPANI	33-VARVARE										
												50 I ROMARRIKET	MARK-EN	HURSAT		PETTER PÅ KANSLIET					
										LANDA						NÄT					
										ELAKA		DIET				SNURRA RUNT					
										SIST I BREV				FÖRLÄT?							
														FINNS							
ATT TÄNKA PÅ VID HOPP	PÅ SKRIDSKOR	BIT		ELECTRIC LIGHT ORCHESTRA	ARMÉ	BEHÖVS I KLUBBEN KINGBOK						RESULTAT AV KURS									
I PLÅNBOK										I DRINKEN SKA MAN I KÖ		PARKERING		NYHETSKANAL		45-VARVARE					
SMAKRIK PÅ BRICKA												FARTFYLLD GREN						PRESIDERA			
SKÄRM										TRÄD		SNACK		UNDERHÅLLA							
INTE VÅR REKLAM										MEDNISSE		FOTDEL FÖR VINTERTRÄNING		TORDE KÖRA		UTAN BETYDELSE		MÖTANDE DRAG I SCHACK			
										TA PÅ SIG		TJEJ		ÄLSKLINGSVÄXT		JORDMÅN		AV			
KAN MAN BILDER OCH SJUK										STHLM: S UNIV. GRUNDÄMNE		64 I MÅNSKEN									
												FORSKAR OM IDROTT		GÖKTID		BERÖMMA					
DRYCK										RYMMA		SES MED PRICK ÖVER		DEL AV GÖTEBORG		HYTT				KRYPA	
FÄSTA										VAR ELVIS								I GÅNG			
SPARA IN										ÅNGPANNEFÖR.											
										ORIGINAL				ÄR FALLSKÄRM ETT SLAGS							
BETALNING FÖRR												ÖVRE GRÄNS				PLACE-RADE					

Jonas

Efter drygt 50 år finns rutinen liksom strävan efter att nå resultat. Möt Jonas Wallberg, pensionären som vill tillhöra världseliten i precision.

Text Johanna Lundeberg

Foto Nari Pidokrajt samt Jonas Wallbergs arkiv

Vänta lite"! ropar Jonas Wallberg. Några sekunder av tystnad följs av en lättare duns och därpå ett sirenljud.

"Ha! Där gjorde jag en nolla. Jag hoppade från soffan", säger han när han är tillbaka i luren och det går inte att ta miste på det förtjusta tonfallet.

JONAS WALLBERG

Ålder: 71.

Började hoppa: 1965.

Antal hopp: 6 823.

Instruktörsbehörigheter: Inga idag.

Klubb: Stockholms Fallskärmsklubb.

Favoritgren: Precision.

Gör helst i frifall: Njuter.

Arbete: Pensionär.

Intressen utöver hoppning: Spelar gärna golf, seglar mycket och åker gärna utför på vintern.

Familj: Gunilla, tre vuxna barn (Patrik och Felix hoppar mycket) och barnbarn.

När man vet att Jonas helst hoppar från tusen meters höjd låter distansen mellan soffan och golv lite smått märklig. Men allt har sin förklaring. När Jonas för tre år sedan började hoppa igen efter ett långt uppehåll bestämde han sig för att försöka bli så bra som möjligt på precision. Som pensionär har han visserligen, säger han själv, all tid i världen att hoppa. Men för att ytterligare vässa sitt fotarbete har han just köpt en elektronisk utrustning så att han ska kunna träna hemma.

"Det är en disk som jag lägger på mattan och sedan hoppar jag ner på den. Att flyga in fallskärmen är en grej, det måste du vara duktig på, och ju mer stilla jag hänger över plattan desto större chans att träffa rätt. Men sedan måste jag träna på att sätta ner fötterna rätt, och de som är världens bästa precisionshoppare tränar en massa fotarbete."

Han fick sin maskin dagen före vårt samtal, så framtiden får utvisa vilken nytta den gör. För visst kommer det att bli många hopp framöver, och då bara i precision.

"Om man ska bli jätteduktig kan man inte hålla på med allt. Och jag har gett mig

NYFIKEN PÅ

Nant-Pluckkraft

Bo Jönsson

1968. Min första rigg. En Dubbel-L, DL, i en gammal surplusrigg. Armen bröt jag dagen innan.

fan på att visa att en gammal gubbe som jag kan nå upp i världseliten”, säger han.

Fallskärmsjägare i botten

Rutinen finns där, han gjorde sitt första hopp för över 50 år sedan. Och det var antagligen hans mammas förtjänst. När det började bli dags för Jonas att mönstra

tyckte hon att han borde göra något vettigt. Han bläddrade i en broschyr om olika inriktningar i militärtjänsten och såg utbildningen till fallskärmsjägare.

”Så jag frågade mamma vad hon tyckte”, säger han och brister ut i ett bullrande skratt.

Nu var det kanske inte riktigt det hans mamma hade menat när hon pratat om en vettig sysselsättning, men hon sa inte så mycket.

”Hon trodde inte att jag skulle komma in. På den tiden var det fler än tusen sökande och de tog in 160 personer.”

Men Jonas Wallberg var en vältränad ung herre med en lång bakgrund inom hockeys och högt betyg i gymnastik, så redan under mönstringen fick han ett förhandsbesked om vad som väntade.

”Mamma lugnade sig och konstaterade att det ändå var en viss ordning i det militära. Hon kunde aldrig tänka sig att jag senare skulle hoppa civilt.”

Kanske var det inte så konstigt. Vi pratar mitten av 1960-talet, och då existerade ingen organiserad civil hoppning, åtminstone inte i närheten av Malmö där Jonas bodde. I lumpen fick gruppen visserligen frågan om de var intresserade av att hoppa manuellt. Jonas anmälde sig men det blev inte mycket mer. Lumpen tog slut och fallskärmskarriären hade också kunnat ta slut – innan den riktigt börjat.

Uppringd och övertalad av Uno

Så en kväll kom ödet in i bilden. Jonas var ute och dansade och sprang rakt på en lumparkompis.

”Han berättade att det fanns en fallskärmsklubb i Kristianstad, och långt in på småtimmarna efter några öl bestämde vi oss för att åka till Rinkeby nästa dag. Där fanns en klubb med en Cessna som tog tre personer och alla hoppade med lånade riggar.”

Det tog några veckor innan Jonas gjorde några hopp. Just då kände han ingen längtan efter att fortsätta. Men så ringde Uno Alpfors från klubben och övertalade honom att komma dit igen. ”Det är ett minne jag bär med mig. I dag är vi så dåliga på att ringa upp våra nya och bry oss om dem, fråga om de inte vill komma tillbaka. Uno är väldigt pådrivande, och han sa till mig att nu måste jag komma ut och hoppa igen. Jag kände mig uppskattad och sedd, och vem vill inte vara med i gemenskapen?”

Det gick några veckor utan att Jonas hoppade mer. Men så ringde Uno igen, berättade att de skulle beställa egna fallskärmar i stället för att som tidigare låna från Kronan.

”Så jag köpte en surplus Dubbel-L, en gammal militärutrustning som man hade

Kristin Magnusson

”1971 med min Paracommander, allmänt kallad PC, en avancerad rundkalott.”

byggt om. Att jag började hoppa på riktigt berodde på att andra låg på mig och lockade dit mig. Det var en fantastisk kamratskap fört”, säger han och kommer lite senare under vårt samtal också att nämna dagens goda kamratskap, hur alla kan umgås med alla.

Nästan 400 i år

Engagemanget växte och Jonas gissar att han var bland dem som hoppade mest i Sverige. Det första riktiga året gjorde han runt 50 hopp. Året efter, 1968, vann han junior-SM med sin Dubbel-L.

”Men du får tänka på att sporten var så ung då. Det var inte svårt att ganska snabbt komma in i dominerande ställning eller komma med i landslaget efter några hundra hopp. Det går inte att jämföra med i dag när det är jättesvårt för någon som börjar hoppa sent att bli bäst, när de som är aktiva redan har gjort tusentals hopp.”

Som mest har han själv gjort 425 hopp på ett år, det var 1972 när han under en period bodde i USA för att satsa mer på fallskärms hoppningen. I år kom han upp i 390 hopp, och förklarar mängden med att han som pensionär har all tid i världen. Sedan han kom tillbaka till sporten för 2,5 år sedan har det blivit 800 hopp – av totalt 6 823. Men då hade han haft ett uppehåll på nästan tio år. Andra saker

Magnus Falk, landslagshoppare i precision

Jonas har en fantastisk inställning, ett underbart driv. Att göra 300–400 hopp persåsong när man passerat 70... det är total respekt. Bra rums-kamrat är han också, han snarkar inte så högt, haha. Nu när han kommer igång med sin precisionsgunga blir han riktigt vass.

Uno Alpfors

”1971. Legenden Roch Charmet och jag har bytt riggar. Första piggybackhoppet i Sverige (både huvudskärm och reserv på ryggen, reds anm.). Roch hade då, enligt vad han sa, flest hopp i världen och hoppade alltid med en blomma i munnen. Tyvärr dog han 1989 under sitt 14 650:e hopp, även det mest i världen då. Lägga märke till min utrustning, som Charmet har på sig, med magreserv och för cutaway så kallad 'one and a half shot release'.”

"1972. VM 1972 i Oklahoma, med min PC, där jag blev tolv bland 150 deltagare."

lockade, som att flyga små plan – jodå, han flög fallskärms hoppare under en period – och att segla över Atlanten.

Annan sport idag

Men så var det där med kamratskapen, att någon hörde av sig. För tre år sedan ringde Lennart Vestbom och berättade om ett jubileum i Malmö. Jonas borde vara med och fira att han hoppat i 50 år, tyckte Lennart.

"Jag frågade om han inte var riktigt klok. Jag hade inte hoppat på tio år, men han gav sig inte utan erbjöd mig att låna en fallskärm. Jag åkte till Lodi i Kalifornien, lånade en fallskärm och gjorde 70–80 hopp på två veckor. Sedan fick jag tillbaka min licens. När jag satt i maskinen inför det första hoppet kändes det som om jag hoppat dagen före. Fast okej, det var lite ovant när jag hängde i skärmen. Men jag tänkte att det skulle vara kul att se hur duktig jag kan bli nu."

Då hade han inte hoppat precision på 18 år och kunde konstatera att man både flyger och mäter annorlunda i dag.

"I dag är den gula prickens två centimeter i diameter i stället för fem centimeter, alltså bara en femtedel så stor. Det har blivit en annan sport. Tänk en slalomåkare för 20 år sedan och jämför stilen med i dag. Då har du mig tillsammans med dagens hoppare. Jag insåg att jag kunde antingen hoppa på det gamla sättet eller också lära om så att jag kan bli lika bra som dem", säger Jonas och fortsätter: "När jag började hoppa gjorde alla samma sak och hade ungefär samma typ av fallskärm. Alla hoppade från flygmaskin och så landade man i en stor grushög på marken, mätte med måttband hur långt man hamnade. Ett SM i precision kunde ha 70–80 deltagare. I dag är det kanske 15, men så finns det en massa andra discipliner."

Men det är inte bara precisionsgrenen som förändrats. Hoppningen har i dag helt andra förutsättningar än tidigare.

"I dag använder man stora flygmaskiner som har en helt annan kapacitet och gör att man kan göra fler hopp på ett år. Man kan träna i vindtunnel på vintern ... Jag skulle gärna vara 20 år i dag så att jag kunde börja hoppa med de fantastiska förutsättningar som finns. Jämför med en hockeyspelare då med dagens ... de är inte ens i samma division. Folk är överlag väldigt mycket duktigare."

Fortsatt adrenalin och god form

Det är inte bara sporten som har utvecklats. Även Jonas har mognat. Visst skrattar han glatt när jag frågar om det är sant att han hoppade med gipsad arm i slutet av 1960-talet, men eftersom han skrattar väldigt mycket och ofta är det nästan väntat. Sedan blir han snabbt allvarlig.

"Jag bröt armen i en landning och upptäckte att det gick lika bra att hoppa med gips. Jag hade så ont att jag kände att jag måste få göra något kul. Men i dag erkänner jag att det var dumt. På den tiden var det ett mer komplicerat säkerhetssystem där man behövde använda båda tummarna för att göra en cutaway. Så om något hade hänt och jag hade behövt dra reserven så hade det inte varit så bra. Jag tror att jag har haft 16 reservdrag i min karriär, och de tio första var under de första 1 000 hoppen. Nuförtiden är säkerhetstänket mycket bättre. När jag började hoppa hade man inga automatiska säkerhetsutlösare. Man var tvungen att lita på sig själv."

Men detta har aldrig avskräckt honom. I stället får han en kick av det adrenalinpåslag som hoppningen ger.

"Klart att jag var rädd första hoppet. Det är alla. Men efter ett tag försvinner

det. Jag hade inte orkat med 15 hopp om dagen om jag var rädd. Vissa människor gillar inte att gå in och ställa sig i en kallusch. Jag är typen som kan göra det."

Han har hunnit fylla 71 och är fortfarande i god fysisk form. Hoppningen har bidragit till att tio trivselkilon har fallit av, och den motiverar honom att fortsätta att hålla sig i form – för han räknar med att fortsätta länge till.

"Fysiskt känner jag inga begränsningar, jag åker skidor lika fort som mina ungar ... nej där ljög jag, det gör jag inte." ■

På äventyr 1996 vid Trollväggen i Norge.

"1971. Medvindsländning med PC. Lagg märke till tiocentimetersplattan under foten."

Östersund har markerat sin plats på kartan. Här finns Sveriges äldsta fallskärmsklubb, och här går det att hoppa även på vintern.

Text: Johanna Lundeberg
Foton: Lars Eklund

Den som vill hoppa fallskärm även under vintern ska bege sig till Östersund. Här håller klubben öppet för hoppning nästan året runt.

”Vi brukar hoppa på julafton, det har vi gjort i många år”, berättar klubbens ordförande Lars Eklund.

Klubbens Cessna 206 tar sex hoppare till 3 000 meter.

Lars Eklund

Säkerhetsmässigt är det aningen mer komplicerat, men att mörkret faller onödigt tidigt framför allt över norra halvan av Sverige är ingenting som avskräcker. I stället innebär det att morgonsamlingen på helgerna måste bli lite senare, vilket är uppskattat av många. Vinterlandets snötäcke kan också göra det svårt att få en bra höjdkänsla när man ska landa, men den stora utmaningen är kylan som kan vara farlig om man inte är försiktig, och det är ofta just den som sätter stopp för hoppningen.

Vill upp på hög höjd

I januari är det dock hoppfritt även hos Östersunds FSK. Då är det dags att serva planet. Klubben äger en Cessna 206 från 1976 med plats för sex hoppare.

”Det når 3 000 meter men vi skulle vilja komma upp till 4 000 meter. Det är vår målsättning men det är svårt att hitta ett plan.”

Östersunds FSK har ungefär 35 medlemmar, varav 20 är aktiva hoppare. Trots ett tämligen litet medlemstal blir det totalt ungefär 1 000 hopp i klubben varje år. Ungefär 70–80 hopp per år är tandemhopp, och av dem som sedan går en hoppkurs i klubben har ungefär en tredjedel hoppat tandem.

”Fördelen med att vi är en så liten klubb är att vi känner igen alla, även dem som varit här och hoppat tandem bara en gång. Det gör också att vi har en bra sammanhållning och tar hand om varandra.”

Men för att fylla planet och göra hoppdagarna så effektiva som möjligt innebär också det mindre medlemsantalet att det krävs viss planering. Förhandsanmälan

Östersunds klubbens hoppfält är stort och elevvänligt.

Lars Eklund

inom exempelvis utbildning eller grenspecifik träning.

Äldst i Sverige

Östersunds FSK är Sveriges äldsta fallskärmsklubb och kan också stoltsera med att det allra första civila fallskärmshoppet i Sverige gjordes på Storsjöns is. Det var i februari 1956, och hopparna var befäl från fallskärmsjägarskolan som ville hoppa även på sin fritid. Det sägs också att det var i Östersund som den första kvinnan hoppade i Sverige. Nästa år fyller klubben 60 år och det kommer att bli någon form av firande, även om detaljerna ännu inte är klara.

”Vi skulle vilja få hit ett större plan så att vi kan bjuda in framför allt våra norska vänner från Trondheim som brukar

Östersunds fallskärmsklubb

<p>Förkortning: ÖFSK</p> <p>Antal medlemmar: 33</p> <p>Tandempiloter: 2</p> <p>Hoppmästare: 7</p> <p>Hoppledare: 8</p> <p>Kursledare: 3</p> <p>AFF-instruktörer: 1</p> <p>Kurser per säsong: 3</p> <p>Säsong: 365 dagar</p>	<p>Hopptider: 9–21 må-fre, 9–19 lö-sön</p> <p>Hoppfält: 4 stycken – Optands flygfält, Storsjön, Åresjön, Åre/Östersund airport</p> <p>Hopp priser: 145–225 kr</p> <p>Flygplan: Cessna 206</p> <p>Sovplatser: 10 stycken</p> <p>Mat: Oftast hemlagat</p> <p>Webbsida: www.ofsk.net</p>
--	--

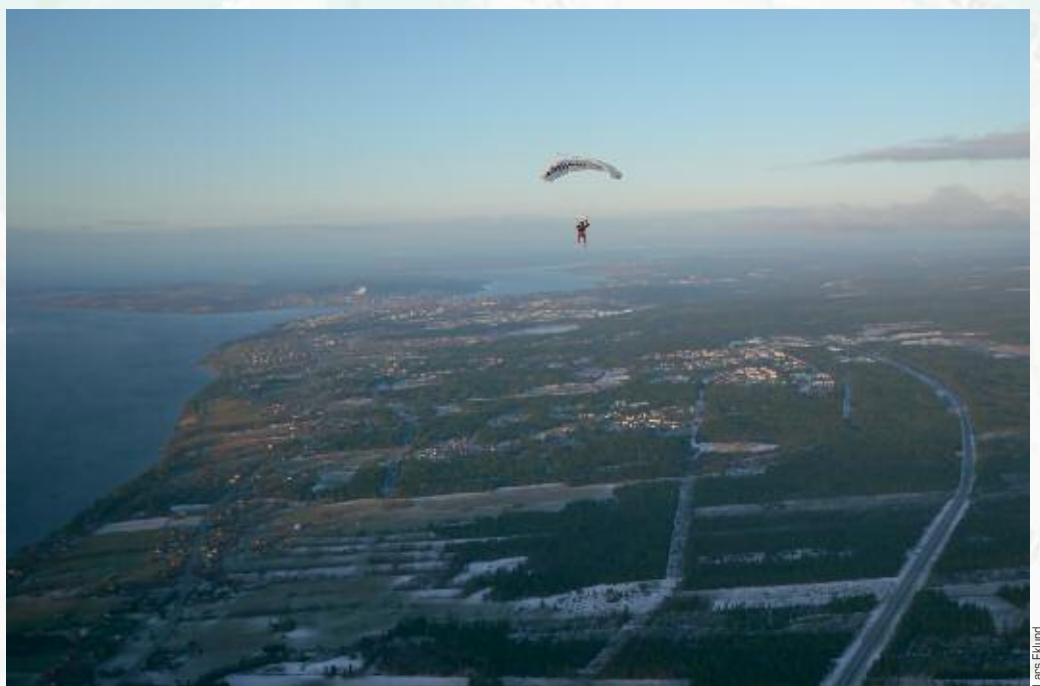
komma hit och hoppa. Tidigare har vi också haft mycket kontakt med Dalarna, men i dag saknar vi ett större samarbete med andra klubbar, vilket skulle vara kul att få i gång”, säger Lars Eklund. ■

Vy över Östersund, med Storsjön och Frösön till vänster.

måste göras för att antal hoppare garanterat ska vara tillräckligt många. Hoppfältet finns ungefär en mil från Östersund, vilket å ena sidan innebär att det är lätt att snabbt ta sig dit och å andra sidan att det ibland är alltför lätt att åka därifrån. Hoppfältet är vad Lars Eklund kallar stort och elevvänligt, och såväl Åresjön som Storsjön är lokala och attraktiva hopplatser – och det inte bara ur hopp synpunkt.

”Det är ett jättebra marknadsförings-trick när det sitter 200 personer och solar nere i hamnen och ser oss hoppa.”

Klubben har under årens lopp haft några omtalade incidenter. Efter ett motorhaveri för sex år sedan bestämde en medlem sig för att starta en stiftelse för fallskärmshoppningens bevarande i Östersund och Jämtland. Detta främjar hoppningen i regionen samtidigt som kunskapen också ökar. Medlemmar kan söka ekonomiskt stöd för aktiviteter

Lars Eklund

Coaches Corner

- populär och lyckad nysatsning i klubbarna

Under året har cirka tjugofem Coaches Corner-evenemang genomförts i åtta klubbar. Nittiotre deltagare med upp till tvåhundra hopp har tagit del av satsningen och fått fyrahundratretton coachhopp utan kostnad, av trettiosex engagerade coacher.

Text Penny Robertson-Pearce
Foto Sofia Lindroth

Svenska Fallskärmsförbundet genomförde ett metodförsök med konceptet Coaches Corner i två klubbar under förra året. På förbundskonferensen i fjol meddelade SFF att man hade för avsikt att genomföra Coaches Corner fullskaligt redan 2017.

I år var det alltså dags att landsätta projektet i hela hoppssverige. Riksinstruktören Petter Alfsson Thoor sökte medel från Transportstyrelsen för att utbilda och fortbilda fallskärms hoppare i säkrare frifallstekniker och säkrare kalottflygning. När informationen i våras gått ut till alla klubbars ordföranden var det fritt fram att söka pengar för de som ville genomföra CC-evenemang. Sista maj var sista ansökningsdag, två veckor senare

Detta är Coaches Corner

- En förbundssatsning för att behålla medlemmar under de första aktiva åren genom att ge dem utbildning, mål och mening.
- Ett sätt att höja säkerheten bland våra hoppare med mer utbildning i säkerhet under frifall samt under kalott.
- En möjlighet att nå ut till nya hoppare med teoretiska genomgångar och att etablera "no blame"-kultur i klubbarna.

var de ekonomiska medlen fördelade och klubbarna kunde sätta igång att planera.

Stor pengapott till färskare hoppare
Bidraget från Transportstyrelsen tillsammans med förbundets budgeterade pengar gav 220 000 kronor att fördela. Rakt översatt till antal hopp med coach blir det 1 000 hopp, för den här kategorin hoppare, alltså första- och andraårshoppare. Men naturligtvis omfattas även andra kostnader runt evenemangen, förutom hopp.

"Det här ger en stor möjlighet att skapa mål och mening till många av våra nyare hoppare och dessutom skapa en säkrare verksamhet", säger riksinstruktören Petter Alfsson Thoor, en av de som arbetat med att ta fram projektet för SFF.

När återrapporterna med utvärderingar kommit in till kansliet under hösten fanns det några gemensamma nämnare från alla klubbar:

- Coaches Corner har varit ett mycket uppskattat projekt, både av hoppare och coacher.
- Sommarens dåliga hoppväder har tyvärr inneburit många inställda evenemang vilket inneburit betydligt färre hopp än vad som planerats.
- Alla som deltagit under året vill delta i Coaches Corner nästa år igen om det blir en fortsättning.

Otur med vädret i år

"Vädret kan man ju inte rå på tyvärr", säger Martin Hovmöller som varit en av de coacher som engagerat sig i många av

Fallskärmsklubben Aros evenemang under sommaren.

"För många klubbar har det inneburit att flera planerade CC-dagar har regnat eller blåst bort. I Aros har vi haft lite mer tur med vädret."

Martin fortsätter: "Enda fördelen med sämre väder är att man kan lägga en hel del tid på de teoretiska delarna vilket naturligtvis också är värdefullt för deltagarna."

Kansliet har sammanställt alla utvärderingar vilka kommer att presenteras nästa år med tillägg av de förslag som inkommit från landets klubbar, coacher och deltagare.

Stora möjligheter till förbättringar

"Det finns helt klart stort utrymme för förbättringar och vi hoppas att nästa år ska engagera ännu fler hoppare, både coacher och deltagare", säger Petter efter att utvärderingarna sammanställts.

Ett önskemål från många klubbar har varit att öppna möjlighet till deltagande för hoppare med fler hopp, upp till 400 hopp. Styrelsen kommer att besluta inför 2018 hur stor budget projektet kan få och efter det kan Petter titta på om det blir möjligt att bjuda in fler hoppare i projektet.

Petter avslutar med att säga: "Coaches Corner kan vara en av de bästa idéerna förbundet tagit fram för att stimulera våra medlemmar att utvecklas och skapa säkrare hoppning. Om det i förlängningen även innebär att vi behåller och ökar vårt medlemsantal har vi verkligen uppnått målet." ■

KONTAKTA SFF!

Kansliet

Sjöhagsvägen 2
721 32 Västerås
Telefon: 021-41 41 10
Fax: 021-41 541 19
E-post: info@sff.se

Riksinstruktören

Petter Alfsson-Thoor
Telefon: 021-41 41 10
E-post: ri@sff.se

Beställ material på SFF:s kansli

- Boken "Flyga fallskärm", utbildningsbok i fallskärmsmanövrering.

Styrelsen

Ordförande: Peo Humla,
e-post: sffordforande@outlook.com

Ledamot/vice ordförande: Gunilla Sigurd,
e-post: gunilla.sigurd@gmail.com

Ledamot/kassör: Stefan Nilsson,
e-post: kassor@sff.se

Ledamot/miljö: Daniel Ingered,
e-post: daniel.ingered@gmail.com

Suppleant/uppvisningsgruppen : Jens Grahn,
e-post: jens_grahn@hotmail.com

Valberedningen

Sven Pettersson, (sammankallande),
e-post: sven.pettersson@gmail.com

Magnus Våge,
e-post: magnus.vage@gmail.com

Kent-Ove Ulander, e-post:
kentove.ulander@gmail.com

Suppleant: Sebastian Berglund,
e-post: zebber111@gmail.com

Vill du veta mer om

Skatter och avtal: Kontakta förrre ordföranden
Lina Gardlow, e-post: lina@sff.se

Ekonomi: Stefan Nilsson, e-post: kassor@sff.se

Kommunikation och presskontakt: Peo Humla,
e-post: sffordforande@outlook.com

Försäkringsfrågor:
Stefan Nilsson, e-post: kassor@sff.se

Miljöfrågor: Daniel Ingered,
e-post: daniel.ingered@gmail.com

Materielkommittén: Erik Marsh,
e-post: eric@primalinstinct.se

Utbildnings- och säkerhetskommittén:
Petter Alfsson-Thoor, e-post: ri@sff.se

Tävlingskommittén: Lena Kaulanen,
e-post: lena.kaulanen@gmail.com

Luftrumsfrågor: Märten Nordlander,
e-post: marten@sff.se

Försvarskommittén: Johan Julin,
e-post: johan.julin@hotmail.com

Svenska Fallskärmsförbundets styrelse

Peo Humla,
ordförande

Gunilla Sigurd,
vice ordförande

Stefan Nilsson,
kassör

Daniel Ingered,
ledamot

Jens Grahn,
suppleant

Kansli-chef och
riksinstruktör

Petter
Alfsson-Thoor

www.sff.se

På hemsidan hittar du fakta,
information och nyheter om hoppning.

Svenska Fallskärmsförbundet är en frivillig försvarsorganisation,
medlem i Flygsportförbundet och Riksidrottsförbundet.

Transportstyrelsen har till Svenska Fallskärmsförbundet
delegerat tillsynen av sporthoppning med fallskärm i Sverige.

Begagnatmarknad, nyheter, fler produkter och mer info på
www.uffeshoppshop.se

Uffe's Hopp Shop AB, Kokillgatan 12 B, 721 33 Västerås E-post: info@uffeshoppshop.se Tel: 021-355 750, Fax: 021-355 377

Ho, hoo, hoo!

Foto: Mikael Söderberg

Vi har i år en hälsning från den **riktiga** Arostomten som gjorde ett tandembopp med tandempilot Darcy King hos FK Aros i somras.

"Det var en fantastisk upplevelse och nu skriver jag i mina mejl till dem jag besökte förra årets julafton att jag i år även kan komma som en dubbeldeckare med fallskärm och lättare ta mig ned i skorstenen."

Tomten som heter Lars-Erik Lundin har haft funderingar på att hoppa tidigare. Han har hört av sig till Västeråsklubben vid tre tillfällen men hans önskan om att få hoppa en röd-vit fallskärm kunde uppfyllas först i somras.

"Det blev så färgglatt och fantastiskt bra. Något att glädjas åt och som lättar upp i mörkret."

God jul önskar Arostomten, och vi på Svensk Fallskärmsports redaktion stämmer in i hälsningen. Samtidigt hoppas vi att 2018 blir helt fantastiskt för **er alla!**

